

DÁTUM

SZABADELVŰ
POLITIKAI
NAPILAP

II/23.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

Egyenjogúság és méltóság

Csehszlovákia számára kulcsfontosságú feladat a nemzetek, nemzeti kisebbségek és etnikumok helyzetének az egyenjogúság elve alapján történő rendezése – hangoztatják közös nyilatkozatukban a Közvélemény az Erőszak Ellen nevű szlovákiai mozgalom és a szlovákiai Független Magyar Kezdeményezés. A két mozgalom szerint a nemzethez tartozás alapvető emberi jog, a nemzeti kisebbségeket és etnikumokat kollektív jog, a kizárólag őket érintő kérdésekben öngazgatás illeti meg. A Közvélemény az Erőszak Ellen és a Független Kezdeményezés tárgyalásokat kíván kezdeni a magyar állam képviselőivel a Magyarországon élő szlovákok helyzetéről.

A két mozgalom szerint közös állásfoglalásuk a Szlovákiában élő nemzetek, nemzeti kisebbségek és etnikumok együttéléséről kiindulópontja lehet a Csehszlovákiában és Közép-Európában létező problémák megoldásának. Tudatosítani kell, hogy a közép- és kelet-európai új demokratikus struktúrák kialakulása, élettartama és perspektívái jelentős mértékben attól függenek, mennyire lesznek képesek leküzdeni az e térségben meglévő történelmi gyökerű nemzeti, nacionalista előítéleteket.

A két mozgalom síkra száll az európai államok szuverenitásának tisztelet-

ben tartásáért, az államhatárok sérthetlenségéért, különös tekintettel a jelenlegi helyzetre, amikor a határok fokozottan nyitottá válnak. Egyúttal elvetik a reciprocitás elvét a nemzeti kisebbségek kérdésének rendezésében, tudatosítva, hogy ennek az elvnek az érvényesítése kölcsönösen túlhelyzetbe juttatná a kisebbségeket. Hangsúlyozzák: az állampolgári, következésképpen a kisebbségi jogokat nem lehet függővé tenni más államok politikájától és annak gyakorlati megvalósításától.

A nyilatkozat szerint a nemzethez tartozás alapvető emberi jog, a nemzeteket, nemzeti kisebbségeket és etnikumokat kollektív jogok illetik meg, minden olyan kérdésben pedig, amely kizárólag őket érinti, öngazgatás. Továbbá a nemzeti kisebbségek és etnikumok egyenjogú közös döntésre jogosultak minden olyan kérdésben, amely őket is érinti.

A két mozgalom hangoztatja: elutasítják azt a múltbeli és jelenlegi gyakorlatot és próbálkozásokat, amelyek a kollektív bűnösség vádjával illetik a nemzeti kisebbségeket és etnikumokat. „A sztálinizmus és a nácizmus elrettentő példái bizonyítják, mit jelent a lakosság egy adott csoportjának kollektív felelősségre vonása”.

Önállósodó nemzetiségek

Adós maradt a JK SZ az érdemi válasszal, pedig ezért hívták össze a XIV. rendkívüli kongresszust. Nemigen fordult még elő, hogy ilyen heves viták színhelye lett volna jugoszláv pártkongresszus, az meg még kevésbé, hogy a nézeteltéréseket ne tudták volna elsímítani.

Sokan úgy vélekednek, hogy bármennyire is élesen elkülönült a szerb és a szlovén kommunista nézete a párt leendő működési formájáról, áthidalhatóak lettek volna ezek a véleménykülönbségek, ha sikerül a kulturált vita légkörét megteremteni.

Mik is ezek a szembenálló nézetek? A szerb kommunista úgy vélik, a JK SZ-nek továbbra is egységes szervezetnek kell maradnia, amely a demokratikus centralizmus elve alapján működik. Más szavakkal: az országos pártvezetőség határozatait kötelezők lennének a tagköztársaságok és tarto-

mányi kommunista szövetségek számára. A szlovén kommunista ezzel szemben a JK SZ-t tagköztársasági és tartományi szervezetek szövetségként szeretnék működtetni, amelynek keretében a döntéseket megegyezéssel alapon hoznák.

Nehéz elképzelni, hogyan valósulna ez meg, hiszen már az alapelvben sem sikerült még csak közelébe se jutni a megegyezésnek. Talán ettől tartva utasította el a szlovének elképzelését a többség. Így azután a szlovén kommunistáknak nem marad más hátra, mint kivonulni a tanácskozásról.

Mindamellét a pártkongresszus váratlan félbeszakadása óta nyilatkozatok özöne látott napvilágot arról, hogy a történelem korántsem jelentik a JK SZ megszűnését, széthullását. Csak éppen arra a kérdésre nincs válasz, hogyan képzelik el ugyanezek a nyilatkozók a párt jövőbeni működését.

Csak somogyi számtan?

(Elszámolás a pártvagyonnal a 4. oldalon)

Ki jut a Parlamentbe?

(Szavazatszámoló egyszeregy a 7. oldalon)

Templomból templomba. A párizsi román templom volt Franciaországban a Romániába induló segélyszállítmányoknak a gyűjtőhelye a forradalom napjaiban. A marosvásárhelyi Vártemplom pedig az egyik elosztóközpont.

Írásunk a 3. oldalon.

(Fotó: Szalai A.)

Václav Havel Budapesten

Pénteken reggel az Országház előtti téren rendezték meg Václav Havel ünnepélyes fogadását. A Csehszlovák Szocialista Köztársaság elnöke Szűrös Mátyás ideiglenes köztársasági elnök meghívására csütörtökön a késő esti órákban érkezett Budapestre.

Václav Havel és kíséretének több tagja – még a hivatalos fogadás előtt – a kormány Béle király úti vendégházában együtt reggelizett a Magyarországi Szlovákok Demokratikus Szövetségének képviselőivel.

Közvetlenül az ünnepélyes fogadtatás ceremóniája után a Parlamentben megbeszélést tartott Václav Havel és magyar vendégüljárója Szűrös Mátyás. Az eszmecsere első nagy témacsoportja magától értetődően az európai helyzet alakulását érintette. Václav Havel – aki Lengyelországból érkezett hazánkba – hangoztatta, hogy Csehszlovákia számára Magyarország és Lengyelország nem egyszerűen egy a szomszédok közül. Mindhárom országot ugyanaz a törekvés vezérli: rátalálni az Európához való felzárkózás útjára. A csehszlovák felfogás szerint

mindezeket a lépéseket az érintett országoknak össze kellene hangolniuk. E koordinációra Václav Havel konkrét javaslattal is szolgált: meghívta Szűrös Mátyást egy március végén Pozsonyban tartandó csehszlovák–lengyel–magyar elnöki „csúcstalálkozóra”. Szűrös Mátyás elfogadta a meghívást.

Václav Havel tájékoztatta Szűrös Mátyást arról is, hogy a közeljövőben a Szovjetunióba látogat. Konzultál a szovjet vezetőkkel arról, hogy Csehszlovákia miként képzel el a kétoldalú együttműködés formáinak megújítását. A látogatás egyben azt a célt is szolgálja, hogy a szovjet vezetés úgymond ne érezze kizárva magát a kelet-európai történelekből.

Az államfői találkozóról természetesen nem hiányzott a bős-nagymaros beruházás sorsának áttekintése. A beruházás végleges sorsáról intézkedő döntés Szűrös Mátyás véleménye szerint már csak a magyarországi választások után lenne esedékes.

(folytatás az 5. oldalon)

Nehéz demokrácia

Ion Iliescu, a romániai Nemzeti Megmentési Front Tanácsának elnöke tévébeszédében védelmébe vette a front részvételét a választásokon és bírálta a döntés ellen tiltakozó politikai pártokat „agresszív és erőszakos” magatartásukért.

A Keresztény és Demokarata Nemzeti Párt, a Nemzeti Liberális Párt és a Román Szociáldemokrata Párt csütörtökön közös nyilatkozatban kifogásolta a NMF Tanácsának döntését, hogy a front is indul a május 20-ra kitűzött választásokon. A pártok szerint az NMF ezzel a döntéssel elvesztette semlegességét és hitelét a közvélemény előtt és egyben jogosultságát is politikai hatalom birtoklására. Szerdán és csütörtökön este mintegy kétezer tüntetett a döntés ellen, a tanács pedig rendeletben korlátozta a tüntetés jogát.

Iliescu tévébeszédében hangoztatta, hogy a tanács döntésének visszhangja nagy többségében helyeslő volt és a front sem állította, hogy nem indul a választásokon. A testület azért halasztotta a vitát erről, mivel más égető gazdasági és társadalmi gondok kötötték

le. A választási részvétel jogát nem lehet elvitatni attól a fronttól, amely annyi veszélyt vállalt az ország sorsának irányításával a mély válság idején. Az NMFT elnöke hangsúlyozta, hogy az országban súlyos és feszült a helyzet; a front nem térhet ki vállalt felelőssége elől, távozásával úrt hagyta maga után a politika életében. Az ország sorsát veszélyeztetik a történelmi pártok és egyes lapcikk felhívásai a front – a terhek zömét viselő egyetlen struktúra – destabilizálására vagy megdöntésére – mondta Iliescu. Felhívta a pártokat, hogy tanúsítsanak felelősséget az átmeneti időszak stabilitásának megőrzéséért, mivel lojális együttműködésünk megszilárdításában nélkülözhetetlen a szabad, civilizált választások lebonyolításához.

Iliescu a frontban helyet foglaló kommunistákról elmondta, hogy őket is elnyomták és ők is hozzájárultak a diktatúra bukásához. A pártok ezzel kapcsolatos vádjára válaszolva kijelentette, hogy az embereket cselekedeteik alapján kell megítélni.

Moszkvában is Azerbajdzsán ellen

Csütörtökre virradóra katonai egyenruhát viselő fegyveresek két ízben is behatoltak az Azerbajdzsán SZSZK moszkvai állandó képviseletének épületébe, s ott valaki vagy valami után kutattak.

Az MTI tudósítójának a képviselete ügyeletesétől kapott péntek reggeli információi szerint tíz-tizenkét katonai revolverekkel és géppisztolyokkal felfegyverkezve, golyóálló mellényben és páncélsisakban 22 óra után hatolt be első ízben. Betörték az ajtókat és felforgatták az épületet. Miután dolguk végezetlenül távoztak, hajnali fél háromkor tértek vissza ismét és reggel fél hétig megszállva tartották az épületet. A tiltakozó ügyeletesre fegyvert fogtak és nem adtak semmiféle magyarázatot akciójukra.

Figyelemre méltó, hogy az állítólagos incidenst megelőző este a TASZSZ kommentáló hangvételű hírből számolt be az azerbajdzsán képviseletnek a hírügynökséghez eljuttatott tiltakozásáról. Az üzenet, amelyet a TASZSZ határozottan visszautasított, azt sérelmezte, hogy a szovjet hírügynökség kedvezőtlen színen és nem a valóságnak megfelelően számolt be a képviselet sajtótájékoztatóiról, ahol a hivatalostól jócskán eltérő számú halálos áldozatról számoltak be néhány napja. A szovjet hírügynökség válaszában azt hangoztatta, hogy a képviselet a nem hivatalos személyeknek biztosított sajtónyilvánossággal részesévé vált a félrevezetésnek.

A szovjet belügyminisztérium péntek reggeli hivatalos tájékoztatása szerint Bakuban a rendkívüli állapot kihirdetése óta összesen 98 személy vesztette életét.

A VILÁG HÍREI

– A bakui rendkívüli állapot kihirdetésének napján, múlt pénteken egy katonai oktatási intézmény két vezető munkatársa táviratban hívta fel Mihail Gorbacsov, valamint Dmitrij Jazov honvédelmi miniszter figyelmét az intézkedéssel járó veszélyekre.

A távirat aláírója két ezredes, akik részt vettek az afganisztáni harcokban. Felhívjuk figyelmüket arra, hogy a városban a helyzetet a népfront tartja a kezében. A központi sajtóban megjelenő tájékoztatás nem mindig objektív, s elégedetlenséget kelt a helyi lakosság körében.

– **Önálló észt-magyar kulturális társaság alakult csütörtökön Tallinnban.** A társaság a kulturális kapcsolatok ápolásán túl fejleszteni kívánja a Szovjetunióban élő magyarsággal is kapcsolatit.

– **Az utolsó pillanatban elhalasztották Guy Coeme belga védelmi miniszter szombatra kitűzött szovjet-**

unióbeli látogatását. A látogatásra előreláthatólag február 7. és 12. között kerül sor. A belga védelmi miniszter környezetéből származó információk szerint a halasztás az azerbajdzsáni helyzettel van összefüggésben.

– **A szovjet kormány meghívására a jövő hét elején munkalátogatásra Moszkvába érkezik Hans Modrow, az NDK miniszterelnöke.** Az NDK-politikus Nyikolaj Rizskov szovjet kormányfővel tárgyal, és várhatóan találkozik Mihail Gorbacsov pártfőtitkár-államfővel is.

– **A kambodzsai törvényhozás meg fogja vizsgálni annak lehetőségét, hogy az ENSZ jogot kapjon az országban lebonyolítandó választások megszervezésére – jelentette ki pénteken Phnompenben Chea Sim, a kambodzsai Nemzetgyűlés elnöke, a parlament legújabb ülészakát megnyitó beszédében.** Chea Sim hangoztatta, hogy a vörös khmerek „likvidálása” a

Hírek az NDK-ból

Schwerin megye egykori „kiskirályi” ellen hamarosan vádat emel a megyei ügyészség. A tanácselnök és a megyei NSZEP-bizottság volt első titkára ellen folytatott vizsgálat igazolta a gyanút: mindketten visszaéltek pozíciójukkal, több millió márkát használtak fel törvénytörő módon az állami költségvetésből vendégházak és vadsparkok, vadászterületek fenntartására.

Ügyészi vizsgálat folyik a parchimi illetőségű Rudolf Gutbrodt ellen, aki az NSZK-ban járva belépett a neonáci Republikánus Pártba.

Az NDK újságírói a jövőben csak a nyilvánosságnak, az igazságnak és sa-

ját lelkiismeretüknek tartoznak felelősséggel, munkájukat humanista eszmék és az érvényes jogszabályok alapján kívánják végezni.

Ilyen értelmű nyilatkozatot fogadtak el a 9100 újságíró képviselő küldöttek a szövetség rendkívüli kongresszusán. A tagok megkövetik az ország lakosságát, amiért „a sztálinista politika dicsőítésével ők maguk is bűnösökké váltak a társadalom torzulásaiban”.

A küldöttek kizárták az újságírószövetség tagjai közül a kárhoztatott médiapolitika legfőbb felelőseit: Joachim Herrmann volt KB-titkár, Heinz Geggelt, a KB agitációs és propagandaosztályának volt vezetőjét és Kurt Blechát, a minisztertanács sajtóhivatalának egykori főnökét.

Puccskísérlet?

Provokációnak minősítette pénteken Richard Sacher csehszlovák belügyminiszter azokat, amiket a Polgári Fórum csütörtöki esti rádióműsorában közöltek: olyan hírek érkeznek különböző forrásokból, miszerint a rendőrség, a volt népi milícia és a CSKP-apparátus egy része január végén vagy február elején államcsínyt akar végrehajtani. A hadsereg tisztjei, (85-86 százaléka CSKP-tag), állítólag képesek lennének megakadályozni, hogy a kísérlet első tizenkét-huszonegy órájában a hadsereg beavatkozhasson és ez az idő elég lenne ahhoz, hogy a puccsisták átvegyék a hatalmat az egész országban.

Megfigyelők összefüggést látnak a tervezett puccskísérletről szóló hírek és azon intézkedés között, amelyet Sacher belügyminiszter adott ki csütörtökön. Ez érvényteleníti a személyi fegyvertartási engedélyeket, a fegyvereket legkésőbb február 2-ig be kell szolgáltatni.

Heti eseménykrónika

Szombat: Francia-angol csúcstalálkozó volt Párizsban – megkezdődött a JKSZ rendkívüli kongresszusa – súlyos összetűzésekről érkeztek hírek Azerbajdzsánból – önmérsékletre szólította fel a szembállókat Mihail Gorbacsov váratlan televíziós beszédében – Nahicseván kinyilvánította függetlenségét;

Vasárnap: nyolcévi szünet után ismét légijárat indult Argentína és Nagy-Britannia között – rendkívüli ál-

lapot hirdetnek Haitin – az EGK tagországok külügyminiszterei dublini találkozóikon támogatásról biztosították a helsinki aláírók újabb csúcstalálkozójának gondolatát – ellenzéki tüntetés volt Mongólia fővárosában – kizárták az NDK kormánypártjából a korábbi vezetőket – Prágában tárgyal Simon Peresz izraeli miniszterelnök-helyettes;

Hétfő: Mazowiecki lengyel kormányfő Prágában tárgyal – Tuniszban megkezdődött az Arab Maghreb Unió második csúcstalálkozója – Douglas Hurd brit külügyminiszter Berlinben tett látogatást;

Kedd: határozatlan időre elnapolták a JKSZ rendkívüli kongresszusát – Észak- és Dél-Jemen államfője csúcstalálkozót tartott Szanaaban – folytatta munkáját a bolgár ellenzékiek kerekasztal-tanácskozása – Egyiptomba érkezett Simon Peresz izraeli miniszterelnök-helyettes;

Szerda: lemondott a kambodzsai ellenzéki koalíció vezetői posztjáról Norodom Szihanuk – Simon Peresz izraeli miniszterelnök-helyettes Kairóban Hoszni Mubarakkal tárgyal – lemondott az argentin védelmi miniszter;

Csütörtök: afrikai útra indult II. János Pál pápa – Varsóban tárgyal Václav Havel csehszlovák államfő – a szovjet csapatok kivonását követelték Prágában tüntetők – kilépett a berlini kormányból a keletnémet CDU;

Péntek: Bécsben tett látogatást Hans Modrow keletnémet kormányfő – tovább tart a feszültség Azerbajdzsánban – Budapesten tárgyal Václav Havel csehszlovák államfő.

A magyarok jó benyomást tettek

Catherine Lalumiere asszony, francia szocialista politikus, aki 1989. május 10. óta tölti be az Európa Tanács főtitkári tisztségét, s e minőségében a 23 európai pluralista demokráciát tömörítő szervezet gyakorlati tevékenységét szervezi a 900 fős strasbourgi apparátus élén, pénteken Németh Miklós miniszterelnök közlegő strasbourgi látogatása alkalmából telefoninterjú adott az MTI brüsszeli tudósítójának.

– Magyarország novemberben benyújtotta csatlakozási kérelmét az Európa Tanácshoz. Mi történt ebben a tekintetben azóta?

– Az Európa Tanács megkezdte a kérelem tanulmányozását. A miniszteri bizottság, amely a 23 tagállam külügyminisztereit tömöríti, megnyitotta az eljárást és az Európa Tanács parlamenti közgyűléséhez továbbította a dossziét. A közgyűlés három bizottsága – a politikai ügyek bizottsága, a jogi bizottság és a nem tagállamokkal való kapcsolatok bizottsága – folytatja a hagyományoknak megfelelően vizsgálatot. Ez általában időigényes folyamat, de remélhetőleg néhány hónapon belül, esetleg már májusra befejező-

dik. Eredményétől függően kerülhet sor remélhetőleg Magyarország csatlakozására.

– Az Európa Tanácsnak csak pluralista demokráciák lehetnek a tagjai, s vezetőinek több nyilatkozata utalt már arra, hogy Magyarország felvétele a szabad választások után kerülhet sor, amelyeket márciusra tűztek ki. Hogyan alkot képet magának az Európa Tanács e választások lefolyásáról?

– A parlamenti közgyűlés küldöttsége jelen lesz Magyarországon a választások idején. Ez nem azt jelenti, hogy az Európa Tanács valamilyen módon ellenőrizné lebonyolításukat, hanem azt, hogy kifejezésre akarja juttatni érdeklődését, figyelemmel akarja követni a parlamenti közgyűlésében résztvevő képviselők révén. Mivel ugyanakkor a közgyűlés kezében van Magyarország csatlakozásának dossziéja, tapasztalataik természetesen latba esnek majd a kérelem elbírálásakor. De ismétlem, szó sincs ellenőrzésről.

– Ön nemrég egyik beszédében szöjt arról, hogy az Európa Tanács kész megosztani a demokrácia megvalósításában szerzett tapasztalatait az

erre az útra térő közép- és kelet-európai országokkal. Milyen módon teszi ezt a Tanács?

– Először is számba vesszük, hogy ők maguk mit igényelnek. Általában kétféle dologról van szó. Ezek az országok be akarnak kapcsolódni az Európa Tanács által létrehozott intézményekbe, konvenciókba, részt akarnak venni szervezeteinek munkájában, erre fokozatosan sor is kerül. Magyarországon már több konvencióhoz csatlakozott, meghívotti státusban részt vesz a parlamenti közgyűlés munkájában, s mint arról szó volt, folyik csatlakozási kérelmének vizsgálata. Másrészt szó lehet arról, hogy az Európa Tanács a rendelkezésére álló eszközökkel és ismeretekkel, szakértőkkel segítse ezeket az országoknak a jogalkotását, demokratikus gyakorlatát. Ez természetesen kölcsönös együttműködést is jelent, ezeknek az országoknak a gyakorlatában akadnak számunkra is tanulságos elemek.

– Magyarország ösztön különleges meghívottként részt vesz a parlamenti közgyűlés munkájában, s bekapcsolódott több európai konvencióba. Mi volt részvételünk eddigi visszhangja?

– Igen jó visszhangja volt, az Európa Tanácsban igen pozitívan fogadták a magyar képviselőket. Úgy tájékoztattak, hogy ők aktívan bekapcsolódtak a munkába, és figyelemre méltó tájékozottságról tesznek tanúbizonyságot. Szóval jó benyomást keltettek.

– Mit vár Ön e folyamatban Németh Miklós miniszterelnök hétfői látogatásától?

– Az egész Európa Tanács, a parlamenti közgyűlés egésze, a miniszteri bizottság és a testület teljes gárdája nagy várakozással tekint a látogatás elé. Ezt nemcsak a magyarországi átalakulás iránti érdeklődés magyarázza, de az is, hogy erre a vizitre igen jó időpontban kerül sor, nem sokkal azután, hogy Magyarország elsőként nyújtotta be csatlakozási kérelmét és nem sokkal azelőtt, hogy elsőként rendez szabad választásokat Közép- és Kelet-Európában. Az Európa Tanács nagy érdeklődéssel tekint a magyar miniszterelnök felszólalása elé, s ebből az alkalomból kifejezésre kívánja juttatni, hogy figyelemmel követi, bátorítani kívánja a magyarországi demokratikus átalakulást.

Románia, 1989. december 22.

A franciaországi visszhang – III.

1.

A párizsi román templom a város szívében, a Latin negyedben van, az egyetemnek, a Sorbonne-nak a közelében. A karácsonyi istentiszteleten nemcsak francia egyházi vezetők vettek itt részt, hanem a francia politikai élet ismert személyiségei is, hogy kifejezzék ily módon is szolidaritásukat. A romániai eseményekről folyamatosan tudósító tévéállomás, a Cinq továbbította a karácsonyi istentisztelet felvételét Romániába, így az ünnepi szertartásnak ott is sokan tanúi lehetnek. Pontosabban: tanúi és részesei a szertartásnak a negyvenkét év után először szabad román karácsonyon. Ez a párizsi templom egyszerszind a Romániába induló segélyszállományok egyik gyűjtőhelye. Az első napokban előtte, a járdán csomagolták át kartondobozokba az élelmiszert, majd rakták is fel tüstént a France-Roumanie, azaz Franciaország-Románia feliratot viselő furgonokba. A templomhoz tartozó helyiségekben a gyógyszereket válogatták szét. Az odavezető oldalkapun felirat tájékoztatott róla, hogy milyen gyógyszerekre van kiváltképpen szükség. Felirat adta tudtul ugyanott azt is, hogy karácsony másodnapjára szolidaritási koncertet készítettek elő a román muzikusok. Föllépett ezen az Enescu-vonósnégyes, pánsípon játszott a világhírű Gheorghe Zamfir. Az est egyik énekes-sztárja, Ileana Cotrubas pedig elcsukló hangon annyit mondott csak a nézőknek: köszöni, hogy eljöttök; ezen az estén szó alig jön ki a torkán, nemhogy énekehang. Szavai közönségének érzéseit is tükrözték. A megrendültség, együttérzés, segítőkészség jelei valóban mindenütt

tapaszalhatók egész Franciaországban; Párizsban például karácsony harmadnapjára negyvennégy tonna segélyküldeményt gyűjtöttek össze.

2.

December 28-án, csütörtökön temették el a román forradalom francia áldozatát, Jean-Louis Calderón újságírót. Előző nap érte is szöjt a harang a Notre-Dame székesegyházban. A párizsi románok száza vonultak akkor végig néma menetben az utcákon, kezükben gyertyát, címertelen trikolor tartva. Így értek el a Notre-Dame-hoz, ahol Párizs segédpüspöke cerebrált misét a romániai halottak tiszteletére. Köztük a Bukarestben elesett francia újságíró emlékére, Jean-Louis Calderón a francia újságírók közül az első volt, aki a forradalom kiborbanásának hírére Romániába érkezett és az eseményekről tudósítani kezdett. A harmincegy éves, madridi születésű fiatalember a Cinq, az ötös tévécsatorna riportere volt, két gyerek apja. Előzőleg a France-Inter, majd az Europe 1 rádióadó munkatársaként dolgozott. Az egyetemen történelem szakot végzett. S mindvégig a jelenkori történelem drámai eseményeinek színleiről tudósított: Libanonból, Csád-ból, Afganisztánból, Chiléből. Utolsó riportútja Bukarestbe vezette. A francia távirati iroda 0180-as számú, december 23-án 11 óra 36 perckor kelt jelentése szerint ott vesztette életét. 22-én, pénteken a Palota előtti téren végezte munkáját, a bukaresti Köztársaság téren, ahol azon az estén fogott újabb eszelős lövöldözésbe a titkosrendőrség. Éjszakáig folyt a tűzharc a politikai rendőrség és a katonaság kö-

SEGÉLY ÉS ÁLDOZAT

zött. Jean-Louis Calderón azon az éjszakán esett el: eltaposta egy tank. Operatőrnek beszámolója szerint őt, az operatőrt akarta védeni éppen. Kamerával a vállán, filmezés közben az operatőr nyilván védtelenebb ilyen helyzetekben, mert látómezeje kisebb, arra szűkül, amit épp filmre vesz. Ilyenkor a mögötte, mellette álló újság író feladata, hogy a lehető legtöbbet lásson, s operatőrért irányítsa és óvja. A francia újságíró ezt tette. Védebb zug irányába taszította filmező munkatársát, s így megmentette az életét. Am a fegyverpogásban egyi-

kük sem hallotta, hogy tank fordul mögöttük. Tank, melynek lánctalpai megölték Jean-Louis Calderónt.

A párizsi napilap, a Figaro úgy búcsúztatta a román forradalom francia halottját, hogy a nekrológ mellett képét is közölte, s a kép alatt egy másik forradalom francia újságíró-áldozatának emlékét is idézte. A kép aláírása így hangzott: „Jean-Louis Calderón – elesett Bukarestben. 1956-ban Budapesten Jean-Pierre Pedrazzini volt egy szovjet tank áldozata...”

Zirkuli Péter

Szekszárdon, az MDF választási gyűlésén dr. Kodák Katalin kolozsvári orvosnő – aki a korábban Magyarországra menekült családtagjait látogatta meg – köszönte meg a küldött segítséget, melyek között elsőként a szekszárdi MDF szervezetének adományai érkeztek meg kórházukba. S mint mondotta, egyik betegüket lábának amputációjától mentette meg az „utolsó pillanatban” érkezett antibiotikum. Majd arról beszélt, hogy az emberek karácsonykor magyar kenyeret ettek, s „ez a nép először érezte, hogy szeretik, hogy törődnek vele”. A szép magyarsággal beszélő doktornő szavait először döbbsent csend kísérte, majd fölcattant a taps... Ahogyan később többször is.

– h –

Ion Iliescu tv-nyilatkozatában érintette a szeparatizmus állítólagos problémáját. Azt állította, hogy az utóbbi napokban Erdély egyes megyéiből aggasztó jelenségekről érkeznek híradások. „Feszültségek, konfliktusok keletkeznek, ezeket leginkább a román és magyar lakta vidékeken provokálják ki”. Iliescu kifejtette: ellene van az ilyen feszültségeknek, hiszen a románok és a magyar nemzetiségek közös érdekükben fogtak össze a diktatúra megdöntésére. Ezért a „szeparatizmusnak” – mondotta – nincs helye. Megértésre, türelemre és egységre szólított fel.

Etikátlanság a négyzetben?

A Fialat Demokraták Szövetsége, a Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt, a Magyar Demokrata Fórum, a Magyar Néppárt, a Magyar Szocialista Munkáspárt és a Szabad Demokraták Szövetsége a Veszprém Megyei Választási Etikai Bizottságban képviselt szervezetei a következő állásfoglalást tették közzé:

Mélyszéges megdöbbenéssel és felháborodással tapasztalják a Veszprém Megyei Választási Etikai Bizottság munkájában résztvevő szervezetek, hogy a Magyar Szocialista Párt megyei választási irodája fenntartja magának a jogot, hogy az etikai bizottság állásfoglalását felülbírálja a nyilvánosság előtt, s nem kevesebb aggodalommal tölti el, hogy a választási harcban önmagát semlegesnek nyilvánít

megyei napilap, a Napló ebben kész-séges partnerének bizonyul. Szeretnénk emlékeztetni arra, hogy a Veszprém Megyei Választási Etikai Bizottság tagjai január 23-i ülésükön egyhangúlag elítélték az MSZP-t amiatt, hogy a jogszabályban meghatározott határidő előtt megkezdte a jelölt ajánlólétszámgyűjtését. A Szocialista Párt az ezután egyedül etikus magatartás, a bocsánatkérés helyett a nyilvánosság előtti vádaskodást választotta, azt állítva, hogy a FIDESZ és az MDF sértette meg a választási etikát. A FIDESZ, az MDF és az SZDSZ azonban nem etikai vétség, hanem jogszabálysértés gyanújával fordult a törvényeségi felügyeletet gyakorló választási bizottsághoz, ami ez esetben nemcsak joguk, hanem kötelességük is volt.

A jogi megítélés ellen természetesen lehet fellebbezni, az erre illetékes jogi fórumokon. Az etikai vétséget azonban csak súlyosbíthatni lehet az ilyen eszközökkel. A választási etikai bizottságban tömörült többi szervezet ezért felteszi a kérdést a Magyar Szocialista Párt Veszprém megyei szervezetének: Hajlandó-e komolyan venni a bizottság tevékenységét, határozatából levonni a szükséges konzekvenciákat, vagy csak választási taktikai fogásból kezdeményezte éppen ő az etikai bizottság megalakítását? A Napló főszerkesztőjétől pedig azt kérdezzük: Az általa bizottsági ülésünkön betervezett igen korrektnek ható „semlegességi nyilatkozatuk”, mely pontja alapján adott helyet lapjában egy etikailag kifogásolható, más pártokat és a választási bizottságokat megvádoló pártközleménynek a választási kampány első napján?

L. Gy. G.

A gyevi bíró

- Ez nekem, ez is nekem, meg ez is nekem. Így kezdi végrehajtani a pártvagyon felosztásáról rendelkező 1133/1989./1029 MT. számú határozatot Somogy megyében az utódpart. Jó, nem? Pláne ha még összegezzen is áttekintjük a sémit. Úgy kezdődik, hogy az említett minisztertanácsi határozat a nyilvánosság bevonásával rendeli a művelet végrehajtását. Ami ugyebár annak a hangsúlyozását jelenti, hogy egy ilyen magasszintű jogszabályban foglaltak az állam összes polgárára nézve kötelezőek, kivéve a gyevi bírót. Jut eszünkbe Móra Ferenc furfangos falusi előljárója. Vagyis az MSZP Somogy Megyei Szervezete, amely a nyilvánosság kizárásával, bevallásos alapon indítja az osztozkodást. E szerint a most is hatalmon lévő párt kezelésében lévő ingatlanok összértéke 218 millió forint. Aki nem hiszi, járjon utána. Nem fog megtudni semmit. A földhivatal ugyanis egy alacsonyabb szintű jogszabályra hivatkozva megtagadja az adatok megtekintését. Mert hogy ott konzerválódott az állam korábbi pártirányítása. Nem mintha a derek hivatalnokok tehetnének róla. Valakik ugyanis elfelejtették hatályon kívül helyezni vagy legalább módosítani a 27/1972. MEM. számú rendelet 113. szakaszának 3. bekezdését. Maradt tehát „getleman agreement”, ami az eddigi tapasztalataink szerint nem egészen makulátlan, de hát mit tehetünk. Tegyük fel, hogy így igaz. Igen ám, de a kezdő összegből rögtön letudhatunk 26 milliót, ennyinek a megtartásával kezd az osztozkodást az MSZP. A szociáldemokratáknak, a szabad demokratáknak, a kisgazdáknak, a FIDESZ-nek és a Szabadság Pártnak meg összesen 1,4 millió jut. Mert hogy a többi, a működés jellegeből következően, a területileg illetékes tanácsok kezelésbe kerül. Hát kérem ez az a híres, nevezetes esélyegyenlőség? De a nyilvánosságnál maradvány figyelemre méltónak tartjuk a Somogy megyei Tanács VB. önkormányzati és elnöki hivatalának intézkedéseit is. Az általa szabott határidő a szabad demokraták esetében például a január 8-ról 9-re virradó éjszakát biztosította a nyilvánosság számára. Ennyit, nem többet, a fenti döntés részleteinek a megtekintésére és közszemléltetésére. Az már csak mazzola a kalácsban, hogy az 1,4 millióból 902 ezer a Dráva menti Lakócsán rejtőzik. Az ellenzékiek meg leginkább a megyeszékhelyen, Kaposváron. Lakócsára legfeljebb kirándulni szoktak. Eszik, nem eszik, nem kapnak mást. Megjegyezzük, hogy az elmondottak Somogyországban nem kimondottan növelik dr. Kulcsár Kálmán igazságügy miniszter köztársasági elnöki esélyeit. Az ő háza táján kellett volna ugyanis észlelni a többszörös jogszabálysértést. Vagy netán az ő esetében is érvényes a gyevi bíró fufangja? Ezek után már csak egy kérdésünk van: tessék mondani, fellebbezni lehet?

Vallató Géza

Szelektált ígéretek

Rángat a kormány

Aki már kormányzott életében – kerékpart, motort, autót, csónakot – ismeri a kellemetlenséget: rángat a kormány. Ide-oda vetődik a jármű.

Mindezt azért említem, mert úgy érzem, ismét nagyon rángat a kormány. S én mint utas vágódo ide-oda. A rángatások, a gazdasági-politikai rendszer berezgését, hanykolódását minden tagomban, bőrömben, sérüléseim érzem. Ime néhány példa:

Megindult a kedvező irányban a magánautó behozatala, ami enyhítette a költségvetés terhein és megnyitotta a lehetőséget a korszerűbb motorizációhoz. (Trabant helyett bejöttek a környezetkímélőbb típusok, minden állami ráfordítás nélkül.) Azonnal rácsaptak és az AFA bevezetésével szinte teljesen leállították a magánimportot. Elrendelték az urán-bányászat bezárását, ami hatalmas költséggel jár (végkielégítés, több éves improduktív lezárási folyamat) ugyanakkor napokon belül több tőkes vevő jelentkezett, mert nekik hasznos lenne a termelés folytatása.

Elárverezték a Péti Nitrogénműveket olyan vevőnek, aki nem fizet. De a termék-re szükség van és még az árát is emelik.

A gyárak, részlegek sztrájkjait menő harcot folytatnak, miközben arra biztatnak mindenkit a kormány részéről, hogy vállalkozzon. S végül minden sorrendet megelőzően nagy áremelési hullám elindítása – miután előzőleg garantálták az alapvető cikkek árstabilitását –, ami lehetetlenné teszi milliók életét. A már munkanélküliség-

gel amúgyis fenyegetett rétegeket megélhetési fenyegetettséggel a nyílt vagy burkolt munkabeszűntetés felé kényszeríti, visszaszorítja a jó és gazdaságos termelésre is. Ugyanakkor büntet minden törekvést, ami olyan piacokra dolgozik, amelyekre fejlett tőkés országok vállalatjai, befektetői erejüket megfeszítve törekszenek.

Mindenki érzi – rángat a kormány. Vagy talán a kormányt rángatják?

Pénzügyi lobby, menedzser lobby, mezőgazdasági lobby... Mindenképpen igaznak látszik, hogy érdekcsoportok harca folyik a színpalán mögött. Különböző nem jött volna létre a mai helyzet, amelynek a liberalizációs divatszöveg alatt, a Világbankra hivatkozva, ráveszik a legfelsőbb testületet, a képviselőházat egy teljesen ésszerűtlen 10 milliárd alatti költségvetési hiány elfogadására. Szinte csólatással csak a fizetőképesség megőrzésére törekedve annak minden terhét a lakosságra hárítva nem szólnak az adósság csökkentésének más lehetőségeiről. Ez a pénzügy és politika továbbra is eltakarja a gazdasági vezetés hibáit, a szerkezeti átalakítás, termék-váltás elmaradását, a pazarlást. Ujratermelődnek a hibák a vezetésben, a szervezésben, de magasabb árszinten és gyorsan csökkenő reálbérral.

Akinek ez nem tetszik, az úgymond reformellenes, vagy szociális demagógiát űz. Még akkor is, ha az általában ígert szociális háló csak nem akar elkészülni és egyre többen esnek át a lyukain. Faragó István

Lefülett lehallgatás

– Uram minket lehallgatnak – tolt a remegő tenyerét a Mester elé Tádé. – Ime, lásd a bizonyosság. – Jézus kezébe vette a makkocsa nagyságú és formájú fém tárgyat. – Poloska – mondta halkán, szinte magának.

– Abban a kancsóban volt – magyarázta Tádé –, amelyből mint saját véredet, az újszövetség vére töltött poharainkba a bort.

– Miért vagy olyan riadt? – simította végig szemének barna szelidségével a tanítványt.

– Nem az előbb mondtad-e te magad, hogy időd betelt, s köztünk van árulód. Most, hogy a kancsóból előkerült a szerkezet, vele hirtelen olyan közelivé és valóságossá vált jóslatod.

– Ne félj! – adta vissza a názáreti Tádének a kis műszer. – Hát nem az igazat hirdetem-e mindig? S titokban tettem azt? Nem a nép között jártam-e veletek mindig? Elmentem a zsinagógáikba, a templomaikba, hogy hirdessem nektek Atyám igazságát. Nem így tesztek e ti is és nem az igazság útján járok vagyok-e? – fordult a tanítványaihoz. – Hát takargatni, rejtegetni való dolog volna az igazság? Kémkedni kellene utána? És ha a gonosz kikémeleli, mire megy vele? A hamis úton járó tudna valamit kezdeni az igazsággal? Tudná alkalmazni? Csak neki van ilyen gépekre szükség és azok haszontalan munkájára. Igaz úton járok, ti ettől ne féljetek.

Tádé tétován forgatta ujjai között a szerkezetet, aztán hirtelen a szájába vette és lenyelte: „Hallgassa Kajafás és a többi főpap bendóm zuborgását és beleimben a sár vartyogását.”

czakó

FIDESZ-randevű angolul

Rendhagyó randevűre hívja az érdeklődőket hétfőn délután a balatonalmádi két tannyelvű gimnáziumba Szelényi Zsuzsa, a FIDESZ veszprémi országgyűlési képviselőjelöltje. A hely szelleméhez alkalmazkodva mutatja be a Fialat Demokraták Szövetségét, s angolul is válaszol az érdeklődők kérdéseire.

– RYE –

Az MDF kávéházi beszélgetése

„Munkával változtassuk meg a társadalmat...”

Úgy mondják, ma már semmin nem lepődik meg az ember. És én mégis meglepődtem csütörtökön este a Szegzárd Holstein Sörözőben, ahol az MDF Tolna megyei szervezetei tartottak sajtótájékoztatót, illetve beszélgetést (párttestet) bemutatva képviselőjelöltjeiket. Szóval, mondom meglepődtem a helyszín, a kellemes hangulat okán, de inkább azon, hogy milyen tiszteletre méltó akarással szeretnének együttműködni a többi párttal a közös célt a polgári demokráciáért. Miután ez utóbbit kifejtette Nyerges Tibor, az MDF szekszárdi szervezetének elnöke, programjukról – mely 1989 októberében jelent meg könyv formájában – egyebek között – azt mondta:

– Olyan ez a könyv, amilyennek országunkat szeretnénk tudni. Nincs benne diktátum. – Majd pedig kifejtette, komolyan gondolják, hogy a társadalmat munkával változtassák meg.

Ezután bemutatkoztak a jelöltek, akiket az öt választókerület sorát követve sorolunk föl: Dr. Temák Gábor főorvos, Figler János református lelképásztor, Ohnmacht György géplakatos, Horváth Lajos mérnök és dr. Dávid Ilona ügyvéd. A megyei listások: dr. Nyerges Tibor, dr. Princz Gyula, Sáfár Rihárd és Szógi Mihály.

A beszélgetést követően egy videofilmet vetítettek le a tengelici volt oktatási központ-ról, ahol szertnének – természetesen a megye lakosságának egyetértésével és összefogásával – szanatóriumot létesíteni szív- és keringési betegségben szenvedőknek.

– h –

Talált pénz

A képviselők javadalmazásáról folytatott vita során felmerült az a gondolat, hogy az e célra fenntartott 100 millió forintot ne a képviselők, hanem a Szociális- és Egészségügyi Minisztérium kapja meg. Csehák Juditot, a tárca vezetőjét arról kérdeztük, mit tenne a váratlanul rászakadó pénzzel, ha a Ház a képviselői javaslatot elfogadná?

– Elég elképzelhetetlennek tartom, hogy a Parlament ilyen bölcs, és ilyen széles látókörű önkorlátozó döntést hozna. Vérmes illúziókat nem táplálak és nem ringatom magamat ilyen reményekbe. Egyébként ezer helye lenne. Azt gondolom, nagyon nehéz valamit prioritásként kiemelni. Többféle szakmai programot is indítottunk. Két pályázati rendszert működtettünk, az egyik a szakmai fejlesztések rendszere, melyre 200-250 millió forintunk van. A szociális szférában pedig 200 millió forint a pályázati keretünk, amelyben helyi kezdeményezéseket támogatunk. Ha ilyen talált pénz adódna egyszer valaha, akkor erre a két pályázatra lenne érdemes fordítani.

–cs–

Negyedik munkanapján a földtörvény vitájával folytatta munkáját az Országgyűlés januári ülészsaka. A képviselők elfogadták a földről szóló 1987. évi I. törvényt és a termelőszövetkezetekről szóló 1967. évi III. törvény egyes rendelkezéseinek módosításáról szóló törvényjavaslatot.

Ezután megkezdődött az országgyűlési képviselők jogállásáról, tiszteletdíjáról, költségterítéséről és kedvezményeiről szóló törvénytervezet vitája. Horváth Jenő, a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság elnöke fűzött szóbeli kiegészítést az előterjesztéshez.

Az elnöklő Fodor István a tervezet általános vitáját lezárva azt ajánlotta a képviselőknek, hogy a részletes vitát halasszák el, amíg a jogi bizottság elvégzi a tervezetnek a képviselők által javasolt átdolgozását. Az Országgyűlés ezzel egyetértett, s így rátértek

A negyedik nap

az alkoholisták bíróság által elrendelt intézeti gyógykezelésének megszüntetéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására.

A képviselők elfogadták a törvénytervezetet.

A munka a sajtótörvény módosítására benyújtott javaslat megvitatásával folytatódott; e napirendi pontnak ugyancsak Kulcsár Kálmán igazságügyminiszter volt az előterjesztője.

Döntöttek az egyéni vállalkozásokról szóló törvényjavaslatról. A határozathozatal eredménye: a képviselők elfogadták a már korábban jóváhagyott módosításokkal kiegészített törvénytervezetet.

Ezután az Állami Vagyonügynökségről, valamint az állami vagyon védelméről szóló törvényjavaslatok felletti vita lezárásával folytatta munkáját az Országgyűlés. A képviselők egyenként szavaztak a benyújtott módosító indítványokról, majd nagy többséggel elfogadták a jóváhagyott javaslatokkal kiegészített törvényjavaslatokat. Ugyancsak elfogadták a terv- és költségvetési bizottság előterjesztéseit: az Állami Vagyonügynökség ügyvezető igazgatójának megválasztására alakuló jelölőbizottság összetételéről szóló javaslatot, a tulajdonviszonyok átfogó rendezésére vonatkozó állásfoglalást, valamint az átmeneti vagyonszabályozás irányelvek benyújtását kérő határozatokat.

A Parlament ezután elfogadta a korábban pótag Fonyó Gyula jelölését az Országos Választási Bizottságba, ugyanakkor döntöttek arról, hogy visszahívják az Országos Választási Bizottságból – az MSZP parlamenti csoportjának korábbi kezdeményezésére – Törjány Józsefet.

Az Országgyűlés megválasztotta a belső biztonsági szolgálat tevékenységét vizsgáló bizottságot is, ebben a Parlamentben már képvisellel bír pártok egy-egy jelöltje kapott helyet. A bizottság elnöke Mezey Károly lett. Tagjai: Solymosi József, Varga Sándor, Fodor László, Debreczeni József, Vassné Nyéki Ilona, Tamás Gáspár Miklós.

Nemes Tamás (Komárom-Esztergom m., 6. vk.) arról tájékoztatót: 18 képviselővel megalakult azoknak a képviselőknek a parlamenti csoportja, akik elfogadták a Hazafias Választási Koalíció programját, és támogatásával indulni kívánnak a választáson.

Az elnöklő Fodor István javaslatára a képviselők úgy döntöttek, hogy a jövő hét szerdáján folytatják munkájukat.

Ezzel berekesztette az Országgyűlés januári ülészsakának negyedik munkanapját.

Megváltás?

Dr. Tallós Frigyes szíven viseli a földtulajdonnal kapcsolatos kérdéseket. Időre újabb javaslatokkal bombázta a Tisztelet Házat. Ezúttal azt szeretné volna elérni, hogy mindazok kapják vissza földjelüket, akikről azért vették el, mert kútlak voltak. Állítsák vissza a hajdani községi, városi tulajdon, azoknak a tulajdonjogát, akik tsz-be bevitt földjelüket azért veszítették el, mert tagságuk megszűnt. Am a Parlament ezúttal is elvetette ezt a javaslatot. Dr. Tallós Frigyes mégsem elkeseredett. Mint mondta, ez az ügy nem most kezdődött. Már tavaly májusban javasolta a hírhedt megváltás intézményének eltörlését, a megváltás következtében földjelüket elvesztők tulajdonjogának visszaállítását. Akkor ezt teljesen lesoportták az asztalról. Ugyanazon miniszter, aki májusban tüzzel-vassal harcolt a megváltás intézményének fenntartása mellett, mára eljutott a megszüntetés elfogadásáig. S ha ez a parlament nem tudja vállalni a földjüktől jogtalanul megfosztottak kártalanítását, majd megteszi ezt – véli a képviselő – a következő parlament.

A múlt moraja

nek fel a parlamentben, mert behatolt a prágai házba a történelem, oda, ahol eddig az idő állt.

A magyar parlamentben ugyan működik egy szép, díszes óra, a mutató, s az idő sem áll. Am néhány tisztelt képviselőnél talán mégis...

Amikor Tamás Gáspár Miklós felszólalását dr. Fodor István – a képviselők javadalmazása témakörében – bejelentette, ugyanaz a szektor, MSZMP, MSZP frakció ugyanazt a morajt produkálta, tüntető magatartást tanúsított.

Köztük olyanok is, akik talán életükben egyszer ha megszólaltak a Tisztelet Házban. S akkor is mit mondták?! Nos Tamás Gáspár Miklós azt javasolta, ez a parlament ne döntsön a képviselők – a jövő emberei – jövedelmezéséről. Lényegében ezzel a hallgatóság egyetértett.

A morajon, amely végigkísérte rövid hozzászólását – gyér taps úszott át, amikor az újsütetű képviselő higgadtan leült. Látszólag nem vette tudomásul, mi is történt.

Mi is történt? A múltat hallottuk, amint halkán kiúszott az ülésterem légtéréből...

– m. sz. l. –

Václav Havel Budapesten

folytatás az 1. oldalról

A csehszlovák tárgyalópartnerek arról számoltak be, hogy két szakbizottságuk foglalkozott az építkezés helyzetével, s arra a meggyőződésre jutottak, hogy a vízellátórendszer környezetvédelmi szempontból káros beruházás. Rövidesen megvizsgálják gazdasági szempontból mégis miként lehetne hasznosítani a mű már eddig elkészült részeit.

A megbeszélésen érintették a két országban élő magyar, illetve szlovák nemzetiségűk helyzetét. Szűrös Mátyás hangsúlyozta: hasznos lenne felmérni a világháború után a Csehszlovákiában élő magyarságot ért hátrányok tényeit, s megvizsgálni, miként lehetne orvosolni azokat.

Szűrös Mátyás felvetette azt is, hogy hasznos lenne egy magyar egyetem felállítása Komáromban. Václav Havel támogatásáról biztosította ezt az ötletet.

A Szűrös Mátyással folytatott megbeszélés után Václav Havel felszólalt az Országgyűlés ülészsakán, majd Németh Miklóssal és Pozsgay Imrével találkozott. A csehszlovák köztársasági elnök ezután koszorút helyezett el a Magyar Hősök emlékművén a Hősök terén. Szűrös Mátyás díszbédet adott Václav Havel tiszteletére.

A csehszlovák államfő délután a Rákoskeresztúri új Köztemető 301-es

parcellájában megkoszorúzza Nagy Imre sírját. A kegyeletes aktus alkalmából a Történelmi Igazságtétel Bizottsága nevében Hegedűs B. Andor útkár Nagy Imre-emlékermét adott át Václav Havelnek.

Václav Havel ezután időt szakított arra is, hogy magyar barátaival találkozzék. A vendéglátó ezúttal Varga György, a Havel-művek fordítója volt. A műfordító lakásán megtartott baráti találkozó vendégei között volt Konrád György író és Kőszeg Ferenc, az SZDSZ ügyvivője.

Václav Havel a baráti találkozót követően ellenzéki pártok és szervezetek – az MDF, az SZDSZ, a Független Kisgazdapárt, a Kereszténydemokrata Néppárt, a Magyarországi Szociáldemokrata Párt, a Bajcsy-Zsilinszky Endre Társaság, a Magyar Néppárt, a Fidesz, a Független Szakszervezetek Demokratikus Ligája, valamint a Szolidaritás Munkásszövetség – képviselője találkozott. A közös megbeszélést bevezetve Havel hangoztatta: állampolgárként megengedheti magának, hogy valamely párt közelebb álljon hozzá a többenél, de államfőként nem.

Az ünnepélyes búcsúztatás után a vendéglátó Szűrös Mátyás kikísérte Václav Havelt a Ferihegyi repülőtérre, ahonnan a csehszlovák államfő az esti órákban elutazott.

Baráti jobb a Duna felett

Klapka György tábormok városát a történelem viharai kettészakították. Egyik felén maradt Komárom, másiktól lett a cseh Komárno.

Azért, hogy e kettészakítottág politikai töltésének arculata a két Komáromban mihamarabb megváltozzék, mindkét – az északi és a déli városrész polgárai – történelmi lépésre szánták el magukat, amely demonstrációnak péntek este lehetünk tanúi, a két városrészt összekötő Duna fölött ívelő hídon.

A Duna túlszárnyán működő Szabad Fórum, a Független Kezdeményezések Pártja és a Nyilvánosság az Erőszak Ellen Szervezet, részünkről a Fidesz, a Kisgazdapárt, az MDF és az SZDSZ közös kezdeményezésére került sor az egymás felé közeledést és baráti jobbot nyújtó eseményre, ahol figyelemre méltó követelések is elhangzottak. Így többek között: a híd ezenül testvérvárosokat kössön össze! A híd jelképesen is és a maga valóságában is legyen szabad útja eszméknek és a kultúrának! Késedelem nélkül vonuljanak ki mindkét városrészből a szovjet csapatok! Haladéktalanul állítsák le a szlovák oldalon is a vízellátó építését!

Hallhatunk több szónoklatot mindkét részről, majd befejezésül a román forradalom halottjainak emlékére gyertyákat gyújtottak a szemerkélő esőben is kitartó résztvevők.

Berg Endre

Külföldi lapokból

A közös Európa gazdasági nagyhatalom lesz?

A DIE PRESSE (jan. 3-i szám) „Európa visszavág” című vezércikkében írja Erich Hoom, hogy már évek óta beszélnek „euroszklerózisról”, és az öreg kontinensnek a csendes-óceáni térség nyomása alatti gazdasági hanyatlásáról. Európának pesszimista szcenáriókat jósoltak, merthogy állítólag nem tud lépést tartani az ázsiaiakkal és a csendes-óceáni térségben aktívuló USA-val.

Európa most visszavág. Már az Európai Közösség egységes piacának 1992-beni megteremtése megijesztette az ázsiaiakat – különösen Japánt és a négy sikeres „kistigris”, Dél-Koreát, Taivánt, Hongkongot és Szingapurt – éppúgy, mint az észak-amerikaiakat. A kínai diáklázadás leverése, és az ezt követő gazdasági visszaesés újabb csapást jelentett a csendes-óceáni térség számára. Ázsia nagy reményeket fektetett ebbe az óriásba, amely a térség gazdasági erejét jelentősen növelhette volna.

Az USA és Kanada legalább kötött egy szabad kereskedelmi szövetséget, de Ázsiában még semmi jele egy EK-mintájú gazdasági közösség alapításának, mivel a térség országai mentalitásuk, kultúrájuk, vallásuk és politikai rendszerük tekintetében nagyon különböznek. Ami az ázsiai országokat főleg összeköti, az a japánokkal való ellenszenv, mert az ottani militarizmus

emlékei még mindig elevenek. Bizonyára nem véletlen, hogy a dollár és a yen manapság a gyengébb valuták közé számíthatnak, míg az európaiak egyre erősebbek lesznek.

Kelet-Európa megnyílása óta az ázsiaiak még jobban félnek az új meg erősödő „Európa-erőtől”, mert gyanítják, hogy a 140 millió kelet-európaival kibővült egységnek hosszú távon esélye van arra, hogy a világ legnagyobb gazdasági hatalmává váljék.

A feltétel persze az, hogy az egykori keleti tömb államai átváltsanak a piacgazdaságra, elhajtsák a tervgazdaságot, és semmiféle „szociális piacgazdasági” kísérletbe ne menjenek bele, amely valahol a terv és a piac között ingadozik. Ezzel egyidejűleg a kelet-európai államoknak meg kell nyitniuk népgazdaságaikat és integrálódniuk kell az összeurópai gazdaságba. Ezek a lépések sem politikailag sem gazdaságilag egyáltalán nem könnyűek és sok veszéllyel járnak.

Ha a becsvágyó gazdasági tervek megvalósulnak, akkor a kelet-európai kis államok nem csupán Nyugat-Európa befektetési eldorádójává válhatnak. A délkelet-ázsiai „tigrisek” helyett a nyugat-európai konszernnek, de akár amerikai, sőt ázsiai vállalatok is fokozottan fektethetnének be Magyarországon, az NDK-ban, Csehszlovákiában és Lengyelországban, esetleg Bul-

gáriában és Romániában is, amelyek viszonylag jól képzett, de jelenleg még alacsony bérekkel kiéheztetett munkáerővel rendelkeznek.

Ezek az országok jelentős ipari üzemekkel bírnak, amelyek persze teljesen elöregedtek és technikai műzeumoknak számíthatnak. Modernizálásuk, és a világpiacra versenyképesé tételük óriási nyereség lenne az öreg kontinens számára, amely a szabadság és a demokrácia vára lehetne – ezek a tulajdonságok még sok ázsiai fejlődő országból hiányoznak.

Kelet-Európa modernizálása hatalmas üzleti lehetőségeket és tartósan magas gazdasági növekedést biztosítana Nyugat-Európának. Nyugat- és Kelet-Európa közösen járulhatnának hozzá a Szovjetunió gazdasági megújításához és ott óriási gazdasági potenciált szabadíthatnának fel.

A nemrég még a világ új központjaként propagált csendes-óceáni térség elhalványodik az öreg kontinens egyre valószínűbbé váló reneszánszának árnyékában. Ausztria ellenben Kelet- és Nyugat-Európa összenövése során egy óriási gazdasági térség középpontjába kerül, amely hatalmas lehetőségeket nyit meg számára, és több mint kompenzálja az eddigi marginális helyzet hátrányait.

Veres Péter

Tovább csökkent a sertésállomány

Az elmúlt évben tovább csökkent az országban a sertésállomány, amely másfél évtized óta először esett vissza 8 millió alá. A Központi Statisztikai Hivatal gyorsjelentése szerint 1989. december 31-én a nagyüzemekben és a kisgazdaságokban 7 millió 660 ezer sertést tartottak, csaknem 67 ezerrel, tehát 8 százalékkal kevesebbet, mint egy évvel korábban.

Az állomány csökkenését jóelőre, biztonsággal lehetett előrejelezni, elsősorban azért, mert az előző évben kevés takarmány termelt, s a külföldről behozott fehérje takarmányok ára számottevően növelte a termelési költségeket. Ezt a kormányzati intézkedések sem ellensúlyozták, így az év első felében a sertéshús felvásárlási ára lényegében változatlan maradt. A sertéstartás jövedelmezősége jócskán visszaesett, a termelési kedv megcsappant, ami előbb a kocaállomány, majd a hízók nagymértékű visszaesésével járt. A kocaák számának csökkenése miatt a telepeken egy év alatt csaknem 4 százalékkal, összesen 240 ezerrel kevesebb malac született.

A legnagyobb visszaesés az állami és a magánszektorban következett be. Az állami gazdaságok és a mezőgazdasági kombinátok a múlt év végén 10 százalékkal kevesebb állatot tartottak, mint egy évvel korábban. A szövetkezetekben a sertések száma 4,7 százalékkal volt alacsonyabb, a háztájkák 9,5 százalékkal, azaz 360 ezerrel kevesebb

sertést tartottak. Mivel az utóbbi szektorban van az ország sertésállományának 50 százaléka, az itteni visszaesés a legszembetűnőbb.

Az állatállomány visszaesését jól mutatja a vágósertés-értékesítés alakulása. Egy év alatt a gazdák – élőszűlyben számolva – 840 ezer tonna sertést,

vagyis az előző évinél 12 ezer tonnával kevesebbet adtak át a feldolgozó üzemeknek, illetve a külkereskedelmi vállalatoknak. Az értékesítés a múlt év első felében még mintegy 5 százalékkal haladta meg az előző év hasonló időszakát, míg az év második felében – az árualap hiánya miatt – 35 ezer tonnával, azaz 8,9 százalékkal volt kevesebb.

(MTI)

Hozzájárulás (?)

Szociális, avagy szakszervezeti támogatás (hozzájárulás) egyre, akarom mondani jegyre – s bárholgy csúrrjuk, csavarjuk – zsebre is megy.

Azért a nagy vívmányok közt akadt igazi, valós szociális tartalommal bíró még akkor is, ha azt a szakszervezet kezdeményező sajtójának tudta is be. Ilyen – közkedvelt – az üzemékezéshez való vállalati, hivatali, tudom is én, milyen című hozzájárulás. Azért például vállalati, bár igaz, utolsóként a szakszervezet a nagy rábólintó, mert az olyan célzatú támogatás, mint ebédjegy-kiegészítés, csakis annak pénzforszáraiból biztosítható. Adómentesen! Úgy ám, hogy csak lehetett!

Becsült ismerősöm újfent, újbóli meg tapasztalását a minap közölte, váltott is ki meglepetést, rendesét.

Unalomig ható, mégis, róla szólni kell újra. A nagy januári árobbanás – minek fekete füstjét soká szél sem fújja el – megkezdte „gyűrűződési”, osztódó akcióját. Ha drága a hús, legyen az leve is, az ellenértéke, az üzemi konyhában használatos ebédjegy. No de mennyivel legyen

az drágább? Sokhelyütt, sokféle – áremelési – megoldást találtak ki, becsült ismerősöm ékezdjének szent-színhelyén a látszólag kedvezőt.

Summázva: egy adag, étel helyetti ebéd, új ára 51 Ft. Okos, helyes döntését dicsérendőn a vállalat a korábbi 22 Ft-al szemben 25 Ft-ot kéri (éhes) dolgozójától kifizetni, míg maga gavallérosan vállalta az alig több, mint felelhányadot. Csak-hogy a hírdetmény – mi a változást közli – igen csattanósan folytatódik: 500 Ft-on felüli vállalati hozzájárulás adóztatással jár... Na, bumm! Nesze neked szociális (majális, ovális, zabális...) vívmány! Szinte látom a remegő kézt, a piruló arcot, ahogyan a zárszó lett írva: javasoljuk az ebédjegyek lemondását azokra a napokra, amikortól értékük meghaladja a még adómentest. Óriási! Hát nem! Nem kétlem percnyit se, a javaslat jó szándékú, segíteni akaró, ahogyan azt sem, ez már egy újabb „földalati” (pokolból jött) rendelet: szabályozó – új, szociális – ebédjegy ügyében.

Nem hiszik, rögvest kitaláltam mivégre született! Új jelszavak kiötlésére serkent, ilyenre: aki nem adózik, az ne is egyék!

Attól vonnám el az ételt, aki olybá veszi már a bátorságot, hogy ... szóval bele-nyúl a levesünkbe!

Petőfi László

Volt egyszer egy tűz

A Tatai Hűtőtechnika Szövetkezet – az irodaház ablakán kitekintve – egy nagy gyár benyomását kelti. Tulajdonképpen az is, hiszen termékei a világ több pontján hirdetik minőségi munkájukat. Nem is olyan régen azonban volt egy esemény, amely egész más vonatkozásban hívta fel az ország figyelmét az egyébként kiválóan működő termelő egységre. A népszerű és világszínvonalú termékeket előállító Hűtőtechnika majdnem belepusztult egy eseménybe.

Elszabadult a vörös kakas... Egy szabálytalanul végzett hegesztési munka következményeként mintegy negyvenmillió forintos anyagi és felbecsülhetetlen erkölcsi kár keletkezett, amelynek hatását még ma sem heverte ki teljesen a szövetkezet.

A felelősségrevonás természetesen nem maradt el, azonban ettől még a kár megmaradt.

– Mit tesznek ma a Hűtőtechnikánál, hogy elejét vegyék a hasonló eseményeknek? – kérdeztük Soós Bálinttól, a szövetkezet tűz- és munkavédelmi vezetőjétől.

– Nálunk létkérdés, hogy a jövőben elkerüljük a tüzeseteket. Nemcsak pótolhatatlan gépek veszhetnek oda, hanem az üzleti tevékenységünk szenvedhetné meg leginkább, hiszen ma a piacon csak úgy lehet versenyben maradni, ha betartjuk a szerződésben leírt minőséget, határidőt, stb. A tüzet követően alapvető szervezeti, személyi, szabályozásbeli és technikai fejlesztési programot dolgoztunk ki. Ennek része volt egy teljesen új, szövetkezeti szintű szabályozás, egy új tűzvédelmi szervezet felállítása és működési feltételeinek megteremtése, a technikai fejlesztések, beleértve a vállalati tűzoltóság létrehozását.

– Hogyan sikerült mindezt megoldani?

– Az állami tűzoltóság segítségével jutányos áron szerezhettünk be egy tűzoltógépkocsit, amelyet teljesen felújítottunk. Ezenkívül vásároltunk egy 800 liter/perc teljesítményű kismotor fecskendő, így a technikai felkészültségünk már alkalmas az azonnali beavatkozásra. Jelenleg is folyik a habbal oltás technikai feltételeinek megteremtése.

– Nem drága ez?

– Természetesen komoly érvágást jelent a szövetkezetnek, de nem ismétlődhet meg a négy évvel ezelőtti tüzeset.

– Hányan vannak bevetésre készen?

– Három rajunk, huszonzét emberrel. A vállalati tűzoltóság létrehozásával az volt a célunk, hogy – az esetleges tüzesetek megfékezésére – azonnal álljanak rendelkezésre magas szinten képzett szakemberek, akik a lehető leg-rövidebb idő alatt tudnak beavatkozni, ezzel pedig csökkenteni a feltételezhető károk nagyságát. Egy ilyen esemény nemcsak a tulajdonosnak, hanem az egész országnak kárt okoz.

Berg Endre

A bevezetett kombinált szavazati rendszer a választójoggal nem foglalkozó ember számára nehezen áttekinthető számlálási módot ír elő. Megértése az egyéni, a megyei és az országos pártlisták egyenkénti áttekintésével lehetséges.

Szavazás az egyéni választókerületekben

Vegyük először a 176 egyéni választókerületet. Minden választókerületben több – jelenleg, amikor a pártok bizonyítani kívánják befolyásukat, viszonylag sok – jelölt fog indulni. Ma a pártokat az is kényszeríti a jelöltek indítására, hogy a törvény szerint az országos listán – erről még szólnunk – az egyéni kerületek ún. töredékszavazatával is lehet mandátumhoz jutni. Amelyik párt tehát nem indít minden egyéni választókerületben jelöltet, az elesik az ott szerzhető töredékszavazatoktól. A pártok tehát nem akkor fognak indítani jelöltet az egyéni választókerületben, ha esélyük van a mandátum megszerzésére, hanem ha a 750 ajánlást össze tudják gyűjteni. Vagyis mindig, mert a megszerzett kis létszámú szavazat is számít az országos lista képviselőhelyeinek elosztásánál. Ez a mai választójog egyik legvitathatóbb rendelkezése.

Az egyéni választókerületi szavazólappal úgy szavaz az állampolgár, hogy egyetlen jelöltet támogat. A szavazás akkor érvényes, ha az egyéni választókerületben szavazati joggal rendelkezők több, mint a fele megjelent. Ha nem, úgy meg kell ismételni a szavazást. Az ún. második fordulóban ismét az összes jelölt elindul és ez a szavazás akkor eredményes, ha a jogosultak egynegyede megjelent.

Ki kapja a mandátumot?

Ha az első forduló eredményes, (mert a szavazatra jogosultak több mint a fele megjelent,) akkor a jelöltek közül az szerzi meg a mandátumot, aki a leadott érvényes szavazatok több mint a felét megkapta (abszolút többség).

Ha ilyen jelölt nincs – a jelöltek nagy száma miatt a választókerületek többségében valószínű, így lesz – második fordulóra kerül sor. Ezen már csak az indulhat, aki az első forduló során legalább 15 százalék szavazatot szerzett. Ha három ilyen jelölt nincs, akkor az első három legtöbb szavazatot gyűjtő indulhat. A második fordulóban elégséges, ha a szavazásra jogosultak egynegyede jelenik meg és a mandátumot az kapja, aki a legtöbb szavazatot szerzi. Azaz, a relatív többség is elég.

Számlálás és megbízólevél

A szavazatszámolást először a szavazatszedő bizottságok végzik. Ennek elnökét és két tagját a tanács választja, ám a bizottságba egy-egy tagot minden jelöltet indító párt, de a független jelölt is delegálhat. Tehát a bizottság létszáma bármennyi lehet, de legalább 5 tagból kell állnia. Ez az összetétel biztosítja a szavazatok összeszámlálása során a pártatlanságot.

A szavazóközrtek a választás eredményét a választókerületi választási bizottsággal közlik. Ebben ugyancsak

Szavazási számtan

Ki jut a parlamentbe?

minden jelölt képviselője részt vesz. Ez összegezi és állapítja meg az egyéni választókerület választási eredményét és ez a bizottság adja ki a megválasztott képviselő megbízólevelét. Ez a testület jogosult elbírálni a szavazatszedő bizottságok munkája során felmerülő kifogásokat is.

Minden választási szervezet tevékenysége nyilvános, azon a sajtó képviselői részt vehetnek.

Szavazás a megyei lajstromra

Megegyeztetett lajstromokat, listákat az a bejegyzett párt indíthat, amelyik az egyéni választókerületek negyedében, de legalább két egyéni választókerületben jelöltet indított. A választók külön szavazócédulán kapják meg, hogy az illető megyében melyik párt indított lajstromot és azon kik a jelöltek. A választók csak egy pártra szavazhatnak. Maga a lista kötött, ami azt jelenti, hogy a választó a jelölteken nem módosíthat.

Természetesen itt az a szabály, hogy a választás akkor érvényes, ha a listákra a választók több mint a fele szavazott. Ha ez nem így van, a választást az összes pártlista részvételével meg kell ismételni. A második fordulóban azonban itt is elégséges a szavazók negyedének megjelenése. Az érvényességhez külön kell számolni az egyéni kerületekre leadott és a megyei pártlistákra leadott szavazatot. Előfordulhat – miután a szavazó csak az egyik szavazólapot dobja be –, hogy az egyik választás érvényes, a másik nem.

A mandátumok elosztása viszonylag egyszerű. A listákra adott összes érvényes szavazatot osztani kell a megyei listán megszerzhető mandátumok számával, plusz eggyel. Nézzük

ezt egy példával! Békés megyében ez a szám $6+1=7$. Minden pártlista annyi mandátumot kap, ahányszor a kapott eredmény a leadott szavazatokban benne foglaltatik.

Az elosztásban azonban csak az a párt vehet részt, amelyik országosan a leadott szavazatok 4 százalékát megkapta. Először tehát a választások országos eredményét kell ismerni és csak ezt követően lehet a mandátumok elosztását megkezdeni. A szabály célja kizárólagosan az, hogy a legkisebb pártok a lajstromokon ne kapjanak mandátumot. Így módon kívánják elkerülni a parlament túlzott politikai polarizálódását. De az egyéni választókerületekben szerzett mandátumot ezen a címen nem lehet megsemmisíteni.

A töredékszavazatok sorsa

Lényegében hasonló módon kell elosztani az országos listán szereplő 58 mandátumot is. Itt azonban csak az egyéni választókerületekben megmaradó (mandátumokra nem jutó) töredékszavazatokat, valamint a megyei lajstromokon megmaradó töredékszavazatokat kell összeadni.

Az országos listáról csak az a párt kaphat mandátumokat, amely legalább hét megye listáján mandátumot szerzett. Ez a szabály is a kis pártoknak kedvezőtlen.

Tehát a pártok háromféle módon juthatnak képviselői helyhez, mandátumhoz: egyéni választókerületekben, megyei listákon és az országos listán.

A pártok azonban választási szövetségre, koalícióra is léphetnek. Ilyen választási koalíció egyéni választóke-

rületben és a megyei listáknál is létrejöhet, úgy, hogy két vagy több párt egy jelöltet, illetőleg közös listát indít. (Ilyenkor a töredékszavazatok pártok közötti százalékos elosztását előre be kell jelenteni a választási bizottságnak.)

Az 1990. évi választás első fordulójában azonban erre azért fog ritkán sor kerülni, mert ma a pártok mindenképp bizonyítani kívánják támogatottságuk mértékét. Erre azonban a koalíció nem alkalmas, mert csak becsülni lehet egy-egy koalícióban részt vevő pártra leadott szavazatok számát.

Egészen más lesz a helyzet az egyéni választókerületek második fordulójában. Itt már csak azok indulhatnak, akik 15 százalék feletti szavazatot kaptak. Ha pedig ilyen három jelölt nincs, a három legtöbb szavazattal rendelkező indulhat. A kis pártok tehát kiesnek a második fordulóban. Itt azonban esetleg nem formalizált módon is választási szövetség jöhet létre, amikor a második fordulóban nem szereplő párt arra hívja fel választói, párttagjai figyelmét, hogy valamelyik, a második fordulóban induló pártra vagy jelöltre adják le szavazatukat. A megyei lajstromoknál ilyen második forduló nincs, ez a fajta koalíció nem jön létre.

Koalíció, ellenzék

A koalíciónak van egy további alakzata is, amikor pártok kötnek szövetséget közös kormány alakítására. Erre azonban csak a választások után kerülhet sor. Tehát akkor, amikor a parlamentbe bekerülő pártok kötnek szövetséget arra, hogy a közös kormány számára szilárd parlamenti többséget hozzanak létre. Közjogi értelemben ettől kezdve van értelme ellenzéki pártokról beszélni. Azaz olyan pártokról, amelyek a kormánykoalícióban nem vesznek részt. A mai, meglehetősen megosztott és szétaprózott pártstruktúrában biztosra vehető, hogy a választások után megalakuló kormány ilyen koalíciós kormány lesz.

dr. Schmidt Péter
egyetemi tanár

Oldalvágások ellenszere

A képviselők és az újságírók között sokáig volt beszédtema az a Romániából kelteztetett hír, mely szerint nem nyithatja meg újra kapuit a bukaresti Magyar Kultúra Háza és a kolozsvári főkonkultúra. Többeket ejtett gondolkodóba az a tény is, hogy Mitterrand francia elnök budapesti kijelentéseit a Rompress és a Román Külügyminisztérium közleménye egymástól eltérően idézte. (Annyiban viszont megegyeztek, hogy egyikük sem lelkesedett az elhangzottakért.) A tények tehát egyértelműek. Megkezdődött az információk adagolása, hatnak a régi mechanizmusok.

Ebben a helyzetben sürgető lenne, hogy a magyar fél által többször kifejtett együttműködési készségünkről a román közvélemény hitelt érdemlően értesülhessen. Talán emlékeznek még a temesvári megszárlást követően az országgyűlés tiltakozó állásfoglalására. A Külügyi Bizottságban ekkor felmerült annak a gondolata, hogy románul is elhangozzék a magyar álláspont a rádióban, tompítva a végnapjait élő Ceausescu-rezsim uszításainak élét. Meglehet, most is hangosabban, azaz az éter hullámain keresztül kellene a román néphez szólnunk. De hogyan?

Úgy látszik, ez a kérdés annyira szabályozatlan, hogy még egy olyan testület vagy fórum sem létezik, amely kezdeményezhetné ezt a lépést, de még olyan sincs, amely jóváhagyhatná. (Vannak ettől eltérő nézetek is.) Értésüléseink szerint a kifejezetten a szomszédos államok területére irányuló műsorszórás pedig nemzetközi megállapodások korlátozzák. Noha Berecz János a

parlament Külügyi Bizottsága vezetőjének decemberi állítása szerint rendelkezésükre állnak azok a technikai eszközök, melyek a jobb hatásfokú műsorszórást biztosíthatják, a székesfehérvári rövidhullámú adó havasalföldi vételi lehetőségei nappal korlátozottak. Maradt még egy lehetőség: a romániai helyi adókon (Kolozsvár, Temesvár, Iasi, Craiova) keresztül románul tudatni a magyar fél, a román fél jószándékát. A cél érdekében rádióknak felajánlotta már segítségét, de az ottani hivatalos szervek mindeddig elzárkóztak ez elől.

Nagyon lényeges lenne az is, hogy az elkövetkezendő időben Romániába látogató magyar küldöttségek tárgyalásairól, tárgyilagosan szóljon a román sajtó, miként ezt Morvay László képviselővel folytatott beszélgetésünkben is kiderült. Mint elmondta, parlamenti delegációjuk még Bukarestben leszógozte, hogy a karácsony előtti székelyföldi összejutéseknél – amint ez később beigazolódot, nem nemzetközi jellege volt, hanem a régi rend és a forradalom hívei csaptak össze. Ennek ellenére odaát sokáig mesterségesen életben tartották azokat a rémhíreket, melyek szerint a Küküllő mentén és másol, a magyarok leszámolnak a románokkal. Sőt, minden bizonnyal eme jószolgálati küldöttség tevékenységét is „értékelté” a román külügyminisztérium abban a magyar félnek küldött jegyzékében, melyben elítéltek bizonyos magyar körök beavatkozását a román eseményekbe. Egy szó mint száz, egyelőre a szívvelgye mosolyokat és a kézfogásokat érthetetlen és fájó oldalvágások követik. Ezek pedig tapodtat sem viszik előre magyar–román jószomszédi kapcsolatokat.

T. Hámori

SZÍNHÁZ

Ésha?

A Koldusopera a Vígyszínházban

Monumentális produkcióba fogott a Vígyszínház akkor, mikor elkezdték Brecht-Weill *Koldusoperájának* próbáit. Hosszú évek után került el újra Budapestre e darab, méghozzá olyan valaki rendezésében, aki ugyan rendezett már itt, de elsősorban filmjei tették ismertté: Gothár Péter. Broadway-re való szuperprodukció jött létre. Olyan darab ez, mely Budapesten játszódik. Az Ipoly moziban. És közöttünk. Mindennapjaink történelmét, problémáikat, vitáinkat, bajainkat láthatjuk visszaköszönni.

Pikopp, Kolduskirály (Kern András) lánya, Polly (Börscsök Enikő fh.) hozzámegy a városzerte ismert gengszterhez, Bicska Maxihoz (Kaszás Attila), kinek fejére később félmillió váltásdíjat tűznek ki. Pikopp és neje (Kútvolgyi Erzsébet) mindent megtesz a frigy megakadályozására. Sikertelenül. Bicska az Ipoly mozi előcsarnokában, az esti előadás alatt veszi el Pollyt. Az esketés végén jelenik meg Tigris Brown (Hegedűs D. Géza), s ekkor bizonyosodik, hogy a város rendőrfőnöke és első számú gengsztere gyermekkori jóbarátok. Ha

akarnák se csuknák be Maxit. Mégis becsukják, s már az akasztás időpontja is ki van tűzve. Pikoppnak sikerül meggyőzni Tigrist, hogy jobb lesz mindenkinek – de elsősorban neki –, ha becsukják és elítélik Bicskát. A gengszter kézre kerítését az a Kocsmajenny (Igó Éva) intézi el, aki egykor szeretője volt, ma pedig egy híres-hírhedt szalon vezetője.

Maxi magyar börtönben, magyar rabok és börtönőrök között van, és arra a 20 ezer dollárra vár, mely szabadulását jelentheti. A szökés dollár nélkül is sikerül, hisz első – mindmáig el nem vált – felesége Tigris Brown lánya, Lucy (Eszenyi Enikő) ellopja a kulcsokat, hozzásegíti a szökéshez. Újfént elfogják, és semmi sem menti meg az akasztástól.

Az életben – mondja a mesélő – föl is akasztanak, ám ebben a mesében nem teszik. Megjön az elnök külön megbízottja (Mark Palmert-George Bust imitálva), s amnesziát, valamint George-ösztöndíjat adományoz Maxinak.

A darabban viszontláthatjuk magunkat, köhögős, tojásrántottás reggeleinket, szegénységünket, megvesztegethetőségünket, kalmárszellemünket. Gothár szellemesen ötvözte az időt és a helyszínt. Az egész darabot áttranszponálta a mai Magyarországra. Szellemesen ötvözi a ma (?) problémáját a harmincas-negyvenes évek karaktereivel, ám ezek a szereplők is annyira maiak, amennyire el tudjuk őket maiak képzelni.

Bicska Maxit az a Kaszás Attila alakítja, akitől már több remek szerepet láthattunk a Vígben, többek között a Padlás *Rádiósát* is. A következőket mondja a darabról: „Rendkívül aktuális ez a darab.” „A szegényekről szól” – írja Brecht. Országunkban jelenleg nagyon égető probléma a szegénység. Ez nem egy nehéz színdarab, ez egy nehéz előadás. A darab: iskoladráma. A figurák nem igazán árnyaltak, mindenki úgy képvisel valamit, mint egy plakátfigura. Mindenki inkább saját világát hozza be, hisz ezek a karakterek legendaszerűek. Nem a lélek rejtelmeit kell föltárni, valamiféle erőt, jelképet hordozni. Bicska Maxi jelleméről lefejtettük a legendaszerűséget, és megpróbáltuk megfejteni, mitől lehet az előadás mai? A két barát egyikének sikerül a beilleszkedés, a másik a perifériára szorul. Az innen való szabadulást próbáltuk belesűríteni Bicska Maxi figurájába. Egyik szereplőben sincs jellembeli gonoszság, a körülmények furcsa egybeesése hozta létre a történetet. Mi az, ami nehézséget okozott? Van a figurának egy alaptrükkje, amit a mai napig nem tudok még megoldani. A magabiztosságot olyan könnyedséggel alakítani, ábrázolni, hogy ne tűnjön játéknak. Ez borzasztó nehéz dolog, ám mindennap csiszolódik egy kicsit.”

Esha? – hangzik a darabban a kérdés. Esha ilyen? Hát ilyen! Mai. Magyar. Broadway-i. Amerikai. De mégis a mienk. A mi Koldusoperánk. Meddig még?

Fejes Imre

Kép: Bruzák Noémi

Pikopp és felesége (Kern, Kútvolgyi)

A Magyar Amatőr Fotóklubok és Szakkörök Országos Szövetsége, a Mafosz, az elmúlt hét végén tartotta közgyűlését. A szervezet elnökét, Bizaligch Jenőt arra kértük, mutassa be a szövetség munkáját.

– A Mafosz alulról jövő kezdeményezésre alakult meg. Ez a ma már elcsépeltnek ható kijelentés 1983-ban még súlyos következményekkel járt. Évekig tartó bürokratikus hercehurca előzte meg „hivatalos” megalakulásunkat. Nemcsak a minden önálló kezdeményezést gyanakvóan figyelő hatalom akadályozta szerveződésünket. Ellenfélnek, vetélytársnak vélt a Fotóművészek Szövetsége is, amely attól tartott, hogy osztoznia kell velünk az állami támogatásban. Félelmük alaptalan volt, mert az ő, „rendes” úton, felülről megszervezett szövetségüket még a mai állam is milliós összegekkel támogatja, míg mi az idén harmincezer (!) forintot igyekszünk a lehető leghatékonyabban elosztani 73 tagszervezetünk között... Nyolcvanháromban egyébként 45 fotóklub és -szakkör tömörült szövetségünkbe, tehát a különféle gáncsoskodások ellenére is fejlődöttünk.

– Egy-egy ilyen adat természetesen lehet imponáló, ám a lényeg mégis az, hogy milyen tartalmi munka van mögötte...

A meztelen test is politizált

Közgyűlés a Mafosznál

– Igen, hát mi itt beszélhetünk nagyon sokat és nagyon szépen a fotózásról, a lényeg csak az: milyen fotók készülnek ezalatt. Azt hiszem, nincs szégyenkeznivalónk: szövetségünk a maga eszközeivel hatékonyan segíti a magyar amatőr fotográfia fejlődését. Elsősorban azzal, hogy kiállítási lehetőségeket teremtünk, gondoskodunk megbízható, színvonalas zsűrizésről, tanfolyamokat szervezünk az alapszintű képzéstől a felsőfokúig. Szövetségünk életében a legfontosabb esemény az évente megrendezett Országos Fotószalon. Ez tavaly Szombathelyen volt, 74-en vettek rajta részt, s első ízben vált nemzetközi jellegűvé osztrák és NDK-beli fotóamatőrök részvétele révén. Az idén a VII. Országos Fotószalonnak Zalaegerszeg ad otthont július 7. és 20. között, s ezzel egy időben rendezük meg az Országos Közművelődési Központ megbízásából egyhetes felsőfokú fotótanfolyamunkat is. Az idei rendezvény ugyancsak nemzetközi

jellegű lesz, s itt mondanám el, hogy szövetségünk is erősíti nemzetközi kapcsolatait. Az osztrák fotóamatőrök szövetségével 1988-ban írtunk alá együttműködési megállapodást, a mostani közgyűlés előtt pedig tető alá hoztunk egy hasonló szerződést a szlovák testvérszervezettel is.

– Amennyire én tudom, a szlovákiai testvérszervezettel már korábban is megpróbáltuk szorosabb együttműködést kialakítani, ez azonban a „hivatalos testvériség” időszakában politikai akadályokba ütközött. A napi politikai eseményektől tehát az Önökhöz hasonló, közvetlen nem politikai szervezet sem vonhatja ki magát. Hogy érintik a Mafoszt az utóbbi idők gyors politikai változásai?

– A fotózás, a fotóművészet legfeljebb mesterségesen politikamentesíthető. Hadd hivatkozzak csak a legkézenfekvőbb példára: a szociofotóra. Erről még 1985-ben is azt jelentette ki egy illusztris személyiség, hogy: szociofotóra nincs szükség, mert szocia-

lista társadalmunkban leleplezésre nincs szükség. A maga módján egyébként igen tanulságos ez a kijelentés, mert nem azt mondta, hogy nincs mit leleplezni, hanem azt, hogy nincs szükség a leleplezésre... De a politikától távolabb eső műfajoknak, mint például az aktfotózásnak is politikai ellenállással kellett megküzdeni.

– Hát igen, a meztelen női test is politika, ha a prudéria a hivatalos kultúrpolitika rangjára emelkedik. Annak pedig, aki ebben az országban egzisztálni akart, legalább szavakban igazodnia kellett a hivatalos politikához. Ezt Önök is megtették.

– Megtettük. Szövetségünk meg sem alakulhatott volna, ha alapszabályába nem vesszük bele az MSZMP vezető szerepét. Mostani közgyűlésünk ezt a kitélt törölte az alapszabályból. De, hogy mennyire nehéz a beidegződésektől szabadulni, arra jellemző, hogy a módosítás tervezetében belevettük: szövetségünk alkalmazkodik a kultúrpolitikai irányelvekhez. A közgyűlésen elhangzott észrevétel nyomán aztán szerencsére ez már nem került be az elfogadott alapszabályba, amely már csak annyit szögezt le, hogy az alkotmány és a hatályos jogszabályok kereti között működünk.

Láng György Géza

Dél-koreai képzőművészek Győrött

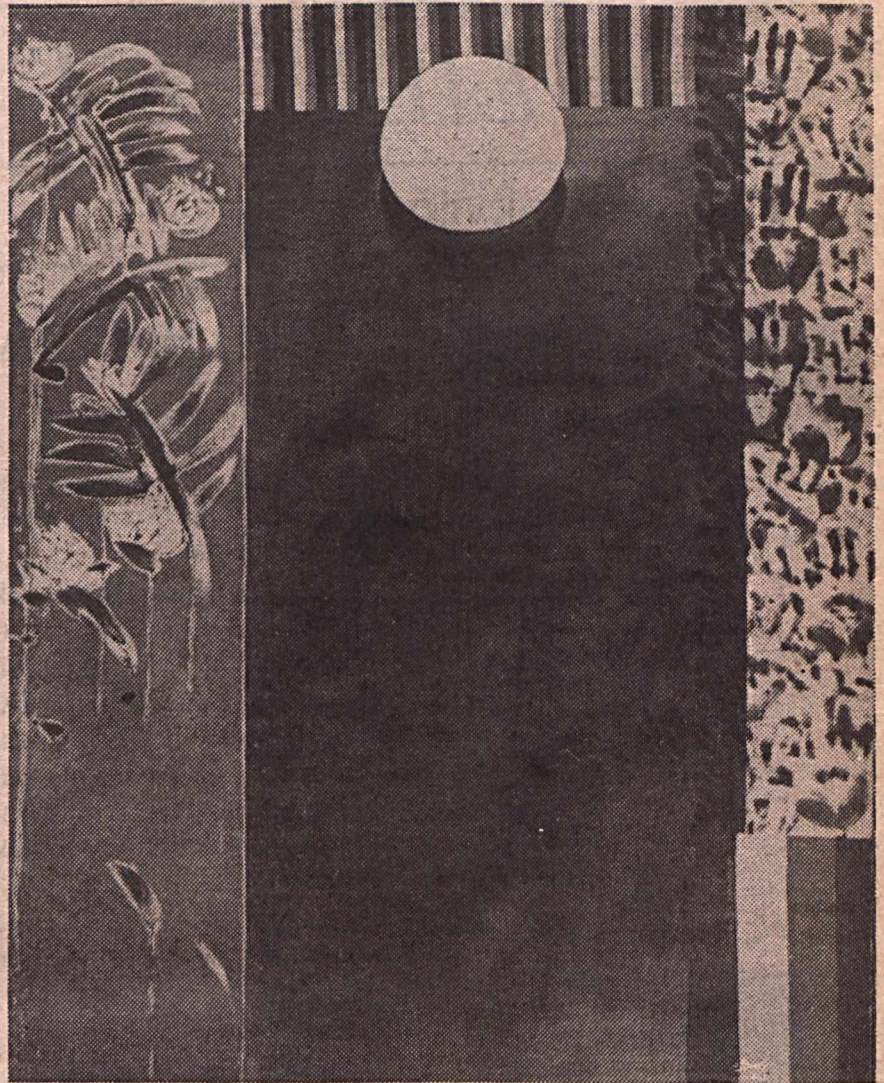
A koreai festészetéről eddig igen keveset hallottunk, olvastunk. Közvetlen élményeket, tapasztalatokat csak a múlt évben Budapesten megrendezett kortárs képzőművészeti tárlaton szerezhettünk. Ehhez kapcsolódik szorosan a jelenlegi győri bemutató.

Korea – földrajzi helyzete folytán – évezredek óta összekötő kapocsként állt Kína és Japán között. Az ország az i. e. 3. századtól a XX. század közepéig előbb a kínai birodalom, az észak-ázsiai sztyeppenépek, Japán, majd az európai gyarmatosító hatalmak, végül a két szuperhatalom érdekeinek expanziós nyomását szenvedte. Művészete – korábbi ismereteink szerint – a kínai kultúrkör befolyása alatt fejlődött, sajátos értékeivel, fokozatosan kibontakozó nemzeti karakterével azonban el is határolódott attól. Az ország kettéválása után képzőművészetében szembetűnő kettősség mutatkozik: északon a szocialista realizmus a hivatalosan támogatott festészeti irány, délen – az Amerikára, Európára nyitás következtében – a legkülönbözőbb kortárs áramlatok előtt vált szabadbá az út. Tovább él ugyanakkor a

népművészet és a tradicionális képzőművészet is, mint a hagyományörzés tartalmilag és formailag meghatározott módja.

A győri kiállítás tapasztalatai szerint a modern dél-koreai festészet legfőbb problémája napjainkban a hazai hagyományos és a nyugati hatás ötvözése, az új korszaknak való megfelelés, egyfajta új identitáskeresés. A fiatal festőgeneráció mind erőteljesebben nyilvánítja ki azt az igényét, hogy alkotásaival bekerüljön a nyugati, az európai művészeti élet vérkeringésébe. Képeiken a hagyományos témák, tradicionális formai elemek és festészeti technikák egyre inkább háttérbe szorulnak a mai élet problémáinak művészi megfogalmazásával, a modern, sőt posztmodern képzőművészeti nyelvhasználattal, az új anyagokkal és festészeti technikákkal szemben. Új szintézis kialakulásának és vesztélyeinek lehetünk tehát tanúi a győri tárlaton. A kiállítás anyagát Roho, Su-Kang koreai származású, nyugat-berlini művész válogatta.

N. Mészáros Júlia

Nikolits Árpád

UTAZÁS A MÚLTAMBAN

Az elmegyógyintézet sétányairól gyűjtöttük az avarhulladékokat. A terebélyes, évszázados gesztenyefák alól fonott kosarakban hordtuk a száraz faleveleket. A kórház intendánsa szerint „elsőként lehetnének a világon, mert bolondokból és falevelekből ipari mértékben termelünk”. Nagyokat röhögött elmésnek talált mondatán, igyekezett minél többször elsütöni „paranoiás viccét”. Ez utóbbi megjegyzés feleségétől eredt. Intézetünket zsúfolt házként ismerték szakmai körökben. Sokan fordultak meg itt, ki több, ki kevesebb ideig: képzelt és igazi betegek, nyugdíjra várakozók, leromlott idegállapotú vállalati vezetők, vagyoni kivizsgálás miatt kiborult ügyeskedők.

Égettük az avar. A kékesszürke füst szétterült az intézmény területén, behúzódott a pavilonok közé, behatolt az ablakok repedéseibe, fanyar, csípős illata a telet juttatta mindenki eszébe: a nemszeretem időket, a dermedtséget, a havat, a hideget, a kényelmetlenséget. Pungucka telemerte kosaráit gesztenyelevéllel, s hirtelen a zsebébe rejtett valamit. Én is telemertem kosaramat, a kojtorgó tűzhöz vittem, ráborítottam, s leültem egy közeli terméskőre. Az elharapódzó lángokat néztem. Akár egy áldozati oltár. A fellobbanó lángnyelvek elemésztük felgyülemllett bűneinket, összehordott, egybegyűjtött életkacatjainkat. Emlékeink pár percre még felizzanak, pernyévé váltan múlt

időbe szállnak. Mózes összetörette és széthordatta népével az áldozati oltárokat, de a tűz, az emésztő tisztulás jelképe azóta is él bennünk.

Pungucka mellém ült. Vonzódtunk egymáshoz. Adtam neki cigarettát, megehettem az ebédemet, hallgattam butaságait. Hűséges kutyatekintete végigkísér az úton, ha a kórterembe voltam. Akit csak lehetett, megállított az udvaron, s mindenkit letarhált: „Adni Punguckának egy kis punguckát”. Ez egy lejt jelentett. Huszonöt banist soha nem fogadott el. Ha látogatási napokon sikerült öt-hat lejt összekoldulnia, akkor kiment az udvarra, valahol hátul a gazdasági épületek mögött volt egy elrejtett szege, lyukat ütött a fém pénzébe, felfűzte egy spárgára, s az osztályos orvosnőnek nyakába akasztotta. „Megvettelek, megvettelek, lenni nekem feleség” – mondogatta. Ezzel aztán elmúlt izgatottsága. Két nyelvet beszélt, egyformán rosszul mindegyiket.

Ültünk a tűz mellett, hallgattam. Pungucka azonban nem bírta a csendet.

– Mária nővér mondani, te lenni bolond író. Igaz?

– Igaz, Pungucka, aki ír, az bolond. – Táncoló szellemalakok törtek elő a lángok közül. Itt béke volt. Nyugalom. Most az egyszer szabadnak éreztem gondolataimat, senki nem szabott háttér emlékeimnek, senki nem állított

kényszerválaszok elé, nem éreztem felbolydult családom nehezétélését örökségeimért. Itt senki nem kérdezte: miért hallgatsz? Azaz mégis: Pungucka.

Pungucka

– Adni neked valamit, csak nem hallgatsz... Érted? – Zsebéből nagyra nőtt vadgesztenyét tett a tenyerembe.

– Köszönöm. – Pungucka barátság sugárzott a barna gesztenyéből. – Volt-e már neked pipád? Ha akarod, csináljak egyet. Menj, hozz kaporszárat.

Nemsokára nagy köteg kaporral tért vissza. Gyermeki örömmel ürítette ki zsebei tartalmát: tűz fokhagymát, négy paprikát tett elém a földre. Levágtam a gesztenye tetejét, kifűrtam a szár helyét, kikapartam fanyar ízű tartalmát, belemorzoltam a száraz falevelet, megtömtem, s egy parázssal meggyújtottam. Odanyújtottam Punguckának. Mélyen leszívta az első füstöt, egy pillanatra megszedültem, légutaimat összeszorította a váratlan támadás, köpnöm kellett.

– Ne szívd le, nem holland dohány – mondtam alkalmi barátomnak –, szűnyogirtásra megfelel. – Felváltva szívtuk, nagyokat köptünk. Hirtelen felállt.

– Te maradni, ülni. Én hordani... A sétányon betegek közeledtek. Néhanyan megálltak a tűznél melegezni, talán a nosztalgia készítette őket megállásra. Pungucka valahonnan egy hosszabb botot kerített, azzal óvta, se-

gítette a kialudni készülő tüzet. Gyermeki örömmel kaparta össze a szét-szóródott leveleket. Már öten is segítettek neki. Jó játék felnőtteknek. Az egyik nőből dús parfüm illat áradt, elnyomta a fanyar füst szagát, szinte rájuk telepedett, belengte a sétányt. A hölgy jól szabott köntösben állt Pungucka mellett, furcsa kézmozdulattal elküldte az elhanyagolt külsejű barátomat egy kosár avarért. Másodjára már nem ment, leült mellém a kőre. Micsoda kontraszt – jutott eszembe –, a pipázó Punguc és a parfümös nő: a jólét, a pénz hatalma szembeállítva az ösztönlénnel, aki gyógyíthatatlanságában is kedves, szeretetreméltó. A tűz már majdnem kialudt.

– Hallja? Maga, ott a földön – szölt hozzám –, hozzon egy kosár ilyen izét.

– Hozhatnék, de most nincs kedvem – válaszoltam csendesen.

– Akkor majd én! – jelentette ki dühösen –, de a tűz az enyém lesz. Maguk ketten nem jöhetnek ide. – Viselkedése elárulta, hogy nem szokott elmentmondáshoz, dühösen hordta, lihegett, már háromszor fordult, az aprócska lángnyelvek körülölelték a halom avarát.

– Látod Pungucka, ilyen lehullott levelek vagyunk mi is... Érted ezt kis barátom? Egy életen át égünk, s mint aprócska avartüzek, egy utolsó lobbanásban kialszunk.

– A tűz az enyém lesz... A tűz az enyém lesz – lihegte a nő.

Igaza volt. Az író bolond, bolondok pedig ne játsszanak a tűzzel. Megégettünk. Egy életre. Pungucka bólogott, mintha értené az elhangzott szavakat, és szívta gesztenyepipáját.

LILLIPUT

● gyermekvilág

MESKETE

A FALU BIKÁJA

(székely népmese)

Furcsán esett, de mégis megesett hajdanában a következő eset is a szentgyházasfalusiakkal.

Volt egy régi-régi tornyuk, melynek régiségéről a megfakult falak beszéltek. Már a moh s a fű is kezdte benőni.

Egy vasárnap délelőtt a templomból kijöve összegyülekeztek az emberek meghallgatni a falusbíró hirdetését. Amint ott állingálnak, egyik véletlenül fel talál tekinteni a templom tornyának a fedelére, s így szól:

– Hé, konyé, ne, mit látok a torony tetején; milyen szép zöld vetés van ott.

Megvizsgálják, miféle zöldség lehet, hát egy bokor sá té volt.

Elkezdenek felette kötölözni, hogy mitévősök legyenek vele. Szóból szó kerekedik, s majdnem hajba kapnak, hogy kit illet a sá té. A falusbíró elé áll, s azt mondja:

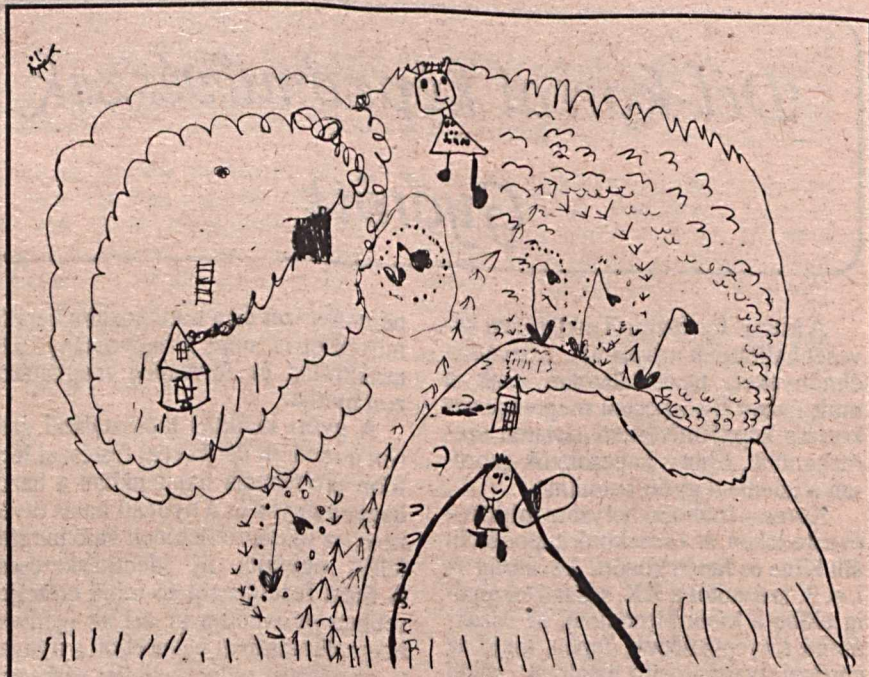
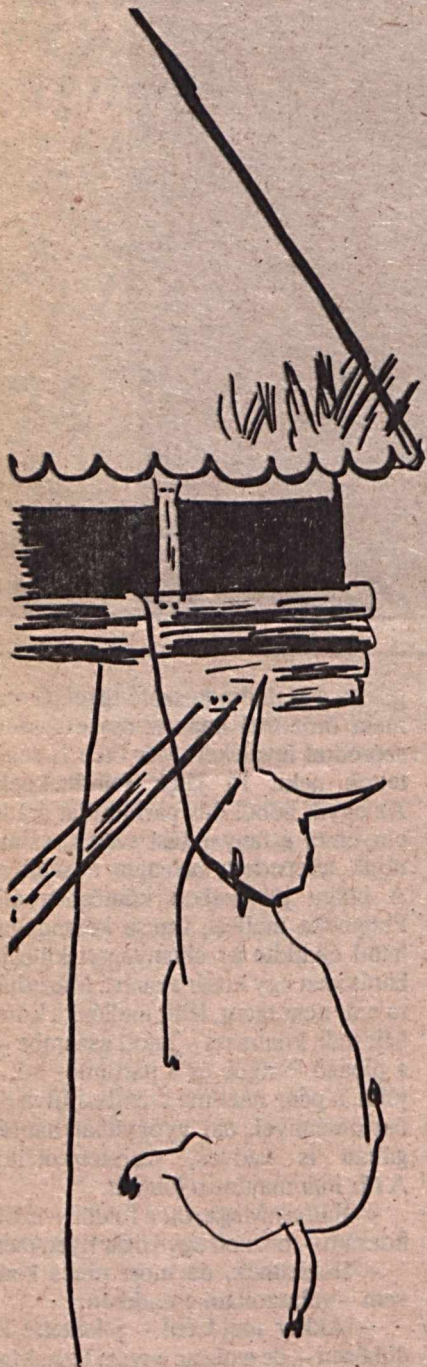
– Tartsunk birtokossági gyűlést, hogy mit csináljunk vele.

Tanakodnak, s végül azt határozzák: etessék meg a falu bikájával.

Kötnek is egy nagy húzókötelet a bika nyakára. Két ember felment a toronyba, onnan húzta, a többi pedig taszította alulról fölfelé. Hogy a taszítás annál könnyebben menjen, egyik atyafi azt tanácsolta, hogy bossóval hintsék be a templom előtti teret.

Be is hintették, de mikor taszították a bikát, természetesen mind sikamlottak el. Azt gondolták, hogy halad a bika, s kiabálták:

– Húzzad csak, konyé, mert ne, halad!

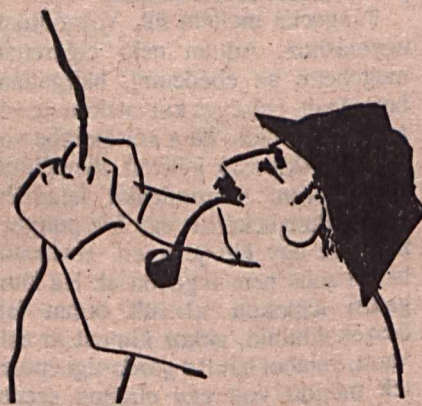
Péter Fruzsina (óvodás) rajza

Péter Fruzsina ezt a címet adta rajzának: *A kislány meséje*. Valóban mesés itt minden, de főleg a kislány, akinek van ugyan szilárd talaj a lába alatt (a talpától úgy másfél méternyire), mégis a levegőben (fellegekben?) jár: hosszúzúra nőit hajfonatain – mint gólyalábakon. Csupán a rajz alapján képtelen vagyok kitalálni a *hajadon* meséjét, de ez minden jel szerint ósrégi... A sok kanyargós út fölött libegve csak elérkezik egyszer a leányzó a kép felső részén látható deli legényhez, aki majd beköti a fejét és utána kontyba tűzheti a haját... Melynek párját tiszta szívből kívánjuk minden kontyra érdemes hajadonnak! Továbbra is várjuk munkáitokat. (Cím: 1023 Budapest, Harcsa u. 2.)

Mikor valahogy nagy küszködéssel félig felhúzták a bikát, a fenn lévő emberek egyike azt kiáltja le:

– Taszítsd, hé, konyé! Né, mint kívánja, még a nyelvét is kinyújtotta!

Amire felhúzták volna a szegény állatot, ki is adta ám a lelkét, és vissza kellett eresztetni, mert nem volt, ami megegye a zöld vetést.

Balázs Tibor

Karaván

Megy a karaván
át a Szaharán.
Elöl koravén
férfi egy teven,
s jön a pereputty,
csak úgy, ukmukfutty:
a vizet nem viszik,
nehezükre esik...

Látjátok a tevét,
csóválja a fejét:
átjut-e a karaván
szomjasan a Szaharán?

Nyúlánk vers

Bealkonyul,
reszket a nyúl,
kedve konyul.
A nyúlánk nyúl-
vadász benyúl
a bökrokba
a nyúl után:
– Hol nyúltál el,
hol vagy te nyúl?
Magsavanyul-
tan hadonász
a nyúl vadász,
nyíla nyulat
nem nyársalhat,
s ha „munkája”
soka elnyúl,
a végén csak
beletunyul,
lesóvanyul
és elrusnyul.
S az egészből
mit sem tanyul?!

Bögözi-Kádár János

Elárvult...

Elárvult a suttyó szél
a havas határban,
játsszótársat keresgél
félszerben karámban.
Labdázna a fagyöngy gömbbel,
ha az ág is hagyná;

bebújna a sütőbe is,
de csak hideg rázná.
Így téblábol fakult kedvvel
– mint akit az unalom ver –
s meghúzódik avult kazal
aljában.

RTV

SZOMBAT

KOSSUTH RÁDIÓ: 8.30: Családi tükör. 9.05: Színes népi muzsika. 10.05: Ismét a javából! 12.30: Világkósr. 13.00: Klasszikusok délidőben. 13.49: Énekeljük együtt! 14.20: Mindennapi irodalmunk. 14.50: A Magyar Rádió és Televízió gyermekkórusa énekel. 15.00: A világlíra gyöngyszemei. 15.10: Új Zenei Újság. 16.00: 168 óra. Középhullámon. 17.30: Erdélyi hírmondó. URH-sávon. 17.30: Körkapcsolás bajnoki kosárlabda-mérkőzésekről, valamint tudósítás a jégkorong Magyar Nemzet Kupáról. 18.45: Szemle. 19.15: 80 éve született Major Tamás. 21.13: Régi olasz muzsika. 21.45: Hajsza-lygókerek. 22.00: Hírvilág. 22.20: Sporthíradó. 22.35: Európa hangversenytermeiből. 23.43: Fehér – fekete zsoltsár.

PETŐFI RÁDIÓ: 8.08: Népszerű muzsika. 8.40: Öt kontinens hét napja. 9.05: Tövisék és virágok. 10.00–12.00: Szombat délelőtt. 12.10: Jó ebédhez szól a nóta. 13.05: Daráló. 13.35: Hangok és visszhangok. 14.00–16.55: Magunkat ajánljuk. 14.00: Színről színre. 14.45: Magyarán szólva. 15.05: Major-sorozat. 16.05: Hód fogságban. 17.05: Tip-top parádé. 17.30: 4x4 – Játék. 18.30: Slágerlista. 19.05: Rocklegendák nyomában. 21.05: Glenn Miller nagyzenekara játszik. 21.30: A Rádió Dalszínháza. 23.15–0.14: Éjszakai klub.

BARTÓK RÁDIÓ: 8.25: Widor: V. orgona-szimfónia. 9.00: Diszkotéka. 10.00: Hangfelvételek felsőfokon. Közben: 10.37: Anni költőjéhez. 10.43: A Hangfelvételek felsőfokon című műsor folytatása. 12.05: Raina Kabaiavanska operáriákat énekel. 12.30: Follow me! 12.45: Kommt mit! 13.00: Kíváncsámszombaton. 14.00: Haydn: Esz-dúr (Üstdobpergés) szimfónia No.103. 14.30: Hi-Figyelő. 15.05: Lemezborze helyett. 16.05: Aranyalbum. 17.10: Purcell: Az indián királynő. 18.13: Itzhak Perlman hegedül. 18.29: Kriszina városi madrigál. 18.59: Felejthetetlen hangversenyek. 20.30: Új lemezekből. 21.15: Mindennapi irodalmunk. 21.45: Brahms: A-dúr zongoránegybes. 22.31: Tonio Kröger.

Szabad Európa rádió 7.00: Kezdődik a nap: hírek, hírmagyarazatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: A munka világa. 8.35: A hallgatók fóruma. 8.55: Napi kalendárium. 9.00: Hírek. 9.10: Zenés üzenetek. 10.00: Hírek. 10.10: Világ gazdasági magazin. 10.40: Tiszta forrás. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó – hírek. 12.10: Zenés üzenetek. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.20: A hallgatók fóruma. 13.40: Magyar politikai magazin. 14.00: Hírek. 14.10: Világ gazdasági magazin. 14.40: Tiszta forrás. 15.00: Hírek, műsorismertetés, délutáni randevű. 16.00: Hírek. 16.10: A hallgatók fóruma. 16.30: Gondolatforgató. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Csillagok és sávok. 17.45: Nemzetközi hetilap-szemle. 18.00: Hírek. 18.10: Magyar és világhíradó. 18.40: Magyar politikai magazin. 19.00: Hírek. 19.10: Hazai napló. 19.40: Egy hét Kelet-Európában. 19.50: Hétfégi levél. 20.00: Hírek. 20.10: Magyar és világhíradó. 20.40: Irodalmi program. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Csillagok és sávok. 21.45: Nemzetközi hetilap-szemle. 22.00: Hírek. 22.10: Sport. 22.20: Nyugati levél. 22.30: Nyitott szemmel. 22.40: Nyugati folyóiratszemle. 23.00: Hírek. 23.10: Hazai napló. 23.40: Egy hét Kelet-Európában. 23.50: Hétfégi levél. 24.00: Hírek.

TV1: 8.30: Képűjság. 8.35: ZOOM – Your English Magazin. 9.05: Tévétorna gyerekeknek. 9.10: Maci Laci első karácsonya. 9.30: A Bartók Szakiskola Hangversenye. 10.30: A klinika. 11.15: Nas ekran. 11.45: Képűjság. 14.30: Képűjság. 14.40: Lesz gyerekszobánk. 14.55: Magyarország–Dánia. I. szünetben: Betűreklám. II. szünetben: Reklám. Kb.17.15: A hónap verséből. Kb.17.35: Van benne valami. 18.20: Folkzenekarok versenye. 18.30: Szomszédok. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Vers mindenkinek. 20.10: Major Tamás születésének 80. évfordulóján: Csúrka István: Döglött aknák. 22.20: Reklám. 22.25: XX. századi portrék. 23.20: Híradó 3.

TV2: 14.00: Képűjság. 14.15: TV 2. Benne: 14.25: Nyelvlecke. 15.00: A sárkány szíve. 15.52: TV 2. 16.00: Kölyökidő. 16.25: TV 2. Benne: Reklám – Riportok – Időjárás – Zene.

17.00: Nyelvlecke! 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.41: TV 2. 19.00: Linda. 19.48: TV 2. 20.00: Rockstúdió. 20.40: TV 2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV 2. 21.30: BONGO. 22.20: Napzárta. 23.05: Istentelen házasság. Kb.0.40: TV 2.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ: 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Az Addams család. 9.30: Angol nyelvtanfolyam. 10.00: Francia nyelvtanfolyam. 10.30: Orosz nyelvtanfolyam. 11.00: A Guldenburgok öröksége. 11.45: Spektrum. 12.35: Emlékezések. 13.35: Hírek. 13.45: Mi. 14.15: Trükkdoboz. 14.30: A Svéd család. 16.00: Gyermekwurlitzer. 16.55: Mini tv-híradó. 17.05: Visszaszámlálás. 17.30: Degrassi Junior High. 18.00: Bögreleső útközben. 18.24: A keresztény kérdései. 18.30: Sport. 19.00: 2x7. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Sport hírek. 20.14: Orral előre. 22.05: Egy rossz ember halála. 00.05: Hírek. 0.10: A számla biztosan megjön. 1.40: Hírek. 1.45: Ex libris.

2. műsor: 11.00: SÍ Világkupa. 15.55: Művészlexikon. 16.00: Tisztelt Ház. 17.00: A kedves család. 17.45: Kinek keltek? 18.00: Bajnok királyi bíróság. 18.30: Osztrák képek. 19.00: Ausztria mai napja. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Az utolsó császárság. 21.45: Hírek. 21.50: Szívcsékem. 22.15: Bécsi irodalmi-zenei est. 23.15: Osztrák Északi sfbajnokság. 23.45: Jazz International. 0.50: Hírek. 0.55: Ex libris.

RTL PLUS: 8.00: Konfetti. 8.05: Archie. 8.30: Diplodos. 8.55: Nozzles. 9.20: A Jetsonok. 9.45: Klack. 10.15: Barkácsolóknak. 10.35: Teletutik. 11.00: Herkules hihetetlen kalandjai. 12.30: Komolyzene délidőben. 13.00: Teletutik. 13.25: A mai nap műsorából. 13.30: Ragazzi. 14.15: Ausztrál tenisz bajnokság. 16.00: Az edző. 16.30: New York seriffje. 17.45: Dirty Dancing. 18.15: Menekülés Angolból. 19.45: Híradó. 20.15: A Paradoxon kanálisa. 22.00: Dall-As. 23.00: Szex 2000. 0.20: A teljesen örült század. 2.15: Sexy Folies. 2.50: Szex 2000. 4.00: Ausztrál tenisz bajnokságról.

SUPER CHANNEL: 7.00: Super B. O. O. S. 11.00: Egyveleg. 15.30: Dundee és Culhane. 16.30: Dick Powell színháza. 17.30: Coca-Cola Eurochart. 18.25: Várható időjárás. 18.30: Ultra Sport. 20.30: Biliárd. 21.25: Várható időjárás. 21.30: Klasszikus filmvígjátékok. 23.45: Legközelebbi rokon. Kb.0.40–7.00: Egyveleg.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: Sport és szabadidő. 17.15: Carabine. 17.45: Főzőlecke. 18.00: A világ állatai. 18.30: A jövőendő géniusza. 19.00: Asszonyok Afrikája. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Tortaszületés. 20.30: Körözés. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárásjelentés. 22.30: TV 5-klub. 22.40: Jackson, a memória gyilkosa. 0.10: Éjszakai rakomány. 1.00: Műsorzárás.

SATI: 7.30: Jó reggelt a SAT 1-gyel! 8.30: Charlie angyalai. 9.25: Horoszkóp. 9.30: Gazdasági fórum. 10.00: Műsorelőzetes. 10.05: Tévéből. 10.30: A valódi szellemirotk. 10.50: Kertbarátoknak. 11.00: Egy férfi egyedül. 12.45: Divatos ötletek. 12.55: A Flintstone család. 13.25: Mister Ed. 13.50: A mi kis farmunk. 14.40: Konyhai ötletek. Horoszkóp. 14.50: Dr. Holl. 16.25: Hírek. Időjárás. 16.30: Hasznos tudnivalók. 16.40: Videofilm-újdonosságok. 17.05: Utazási magazin. 17.35: Hírek. Időjárás. 17.45: Nyereményes játék. 17.50: A Colby-birodalom. 18.45: Híradó. Időjárás. 19.05: Batman. Akció-sorozat. 20.00: MacGyver. 20.55: Sport. 21.00: MacGruder és Loud. 21.55: Hírek. Sport. Időjárás. 22.05: Hallo Berlin. 22.30: A sohoi gorilla. 0.05: Különös gyilkosságok. 1.50: Műsorelőzetes.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ: 1. műsor: 8.40: Műsorismertetés. 8.45: Hírek. 8.50: Tv-naptár. 9.00: Válogatás az oktatási programokból. 10.30: Elmulasztották – nézzék! 11.45: Éjszakai program. 13.00: Családi televíziós magazin. 14.30: W. Disney Filmciklusok: Monkeys Go Home. 16.00: Kritikus pont. 16.45: TV-napló I. 17.30: A szürke otthon. 18.30: Dokumentumműsor. 19.15: Időjárás. 19.30: Tv-napló II. 20.05: A mai sport. 20.15: Nevetésteremtők. 21.20: Szüzesség. 22.50: Tv-napló III. 23.05: Sportszombat. 23.25: Angol nyelvű hírek. 23.30: Éjszakai program. 1.30: Hírek. 1.35: A vasárnapi műsor ismertetése. **2. műsor: 11.15: Műsorismertetés. 11.20: Tv-naptár. 11.30: A csend világa. 12.15: Wengen: SÍ VK. 14.00: Ma együtt. 14.30: Színházi műsor gyermekeknek. 16.55: Kosárlabda: Crvena Zvezda – Cibona I. félidő. 17.50: II. félidő. 18.30: Műsorkiegészítés. 19.30: Tv-napló. 20.15: Zenei est. 21.45: Tv-Mix. 21.55: Tárcsa. 22.40: Hades of green. 23.30: A vasárnapi műsor ismertetése.**

VASÁRNAP

KOSSUTH RÁDIÓ: 8.30: Énekszóval, muzsikával. 9.00: Dokumentumműsor. 10.05: Ötökzöld olasz dallamok. 10.44: Az élő népdal. 10.54: Édes anyanyelvünk. 11.00: Gondolat-jel. 12.20: Haminc perc alatt a Föld körül. 12.50: Bakonyi Péter jegyzete. 13.00: Radioton korongok! 13.20: Mit üzen a Rádió? 14.10: Művészlemez. 15.00: A világ emlékművei. 16.05: Komolyzenei lemezlovas. 17.00: Választó. 18.00: Mese-zene gyerekeknek. 18.40: Radioton korongokról! 18.45: Remekírók hangszalagon. 18.48: A. P. Csehov két egyfelvonásos vígjátéka. 19.51: Orosz hangszerzők. 20.00: Szórakoztató műsor. 21.00: Hírvilág. 22.25: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. Kb.23.25: Szimfonikus miniatűrök.

PETŐFI RÁDIÓ: 7.05: A római katolikus egyház felőrlája. 7.35: Vasárnapi orgonamuzsika. 8.05: Egy állatstalan ló kalandjai. 9.05: Slágerfilmek – filmsláger. 9.57: Radioton korongokról! 10.00: Soltész Rezső. 11.10: Vasárnapi koktél. 12.03: Jó ebédhez szól a nóta. 13.05: Mikrofonproba. 14.00: Hajnal Badányban. 14.53: Aranykirály. 15.05: Táskarádió. 16.00–21.00: Poptarisznya. 21.05: Fogfájás. 21.27: Társalgó. 22.22: Dzsessz a 80-as évekből. 23.15–0.14: Késő esti találkozó – sok zenével.

BARTÓK RÁDIÓ: 8.20: Carlo Bergonzi Verdi-áriákat énekel. 8.40: A kamarazene kedvelőinek. 10.05: Új Zenei Újság. 10.50: Eszperantó híradó. 11.00: Új kompakt-lemezeinkből. 12.12: Bánk bán. 13.00: Kis magyar néprajz. 13.05: Szemle. 13.30: Romantikus muzsika. 14.08: Rockújság. 15.02: Új kompakt-lemezeinkből. 16.05: Az albrétel bére. 16.48: Bécsi kvartettek. 17.26: Operatörténeti érdekességek. Közben: 18.30: Na matemjem jeziku. 19.05: In der Muttersprache. 19.35: Az operaközvetítés folytatása. 21.50: Szimfonikus zene. 22.34: Hallgassuk újral! 23.04: Rádiójáték-Szín.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ: 7.00: Hírek. 7.05: Földközben. 7.35: Nemzetközi hetilap-szemle. 7.50: Műsorismertetés. 7.55: Napi kalendárium. 8.00: Hírek. 8.05: Gondolatok vasárnapi. 8.10: Hazai napló. 8.40: Egy hét Kelet-Európában. 8.50: Hétfégi levél. 9.00: Hírek. 9.05: Napi kalendárium. 9.10: Protestáns világ. 9.40: Irodalmi műsor. 10.00: Hírek. 10.05: A munka világa. 10.30: Gondolatforgató. 11.00: Hírek. 11.05: Élő egyház. 11.55: Napi kalendárium. 12.00: Déli harangszó – hírek. 12.10: Földközben. 12.40: Nyugati folyóiratszemle. 13.00: Hírek. 13.10: Zenés üzenetek. 14.00: Hírek. 14.05: Gondolatok vasárnapi. 14.10: Egy hét Kelet-Európában. 14.20: A politikai gondolkodás története. 14.30: Gondolatforgató. 15.00: Hírek, műsorismertetés, délutáni randevű. 16.00: Hírek. 16.05: A munka világa. 16.30: Zene-szó. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Múlt idő, jelen idő. 18.00: Hírek. 18.10: Magyar és világhíradó. 18.40: Hobby. 18.50: Párizsi magyar figyelő. 19.00: Hírek. 19.10: Protestáns világ. 19.40: Történelmünk útja. 20.00: Hírek. 20.10: Magyar és világhíradó. 20.40: Nyitott szemmel. 20.50: Nyugati levél. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Élő egyház. 22.00: Hírek. 22.10: Sport. 22.20: Hétfégi levél. 22.30: Gondolatforgató. 23.00: Hírek. 23.10: A hallgatók fóruma. 23.30: Hazai napló. 24.00: Hírek. 0.02: Múlt idő, jelen idő. 0.52: Műsorzárás.

TV1: 8.35: Családi torna. 8.40: Kéménymesék. 9.05: Az elsüllyedt világok. 9.35: Játsszunk bábszínházal! 10.05: Cimbora különkiadás. 11.15: Hazanéző. 12.00: Képűjság. 14.40: Képűjság. 14.50: RTV Közönségsvetület. 14.55: Magyarország–Franciaország jégkorongmérkőzés a Magyar Nemzet Kupáért. Kb.17.15: Folkzenekarok versenye. 18.10: Reklám. 18.15: Delta. 18.45: Reklám. 18.50: Esti mese. 19.00: A HÉT. 20.00: Híradó. 20.15: Oscar-díjas filmek. 21.45: Reklám. 21.50: Foglalkozása operatőr. 22.15: Telesport. 22.30: Képűjság.

TV2: 9.00–12.00: TÉVEMAGISZTER. 14.00: Képűjság. 14.15: TV 2. Benne: Riportok – Időjárás – Zene – Röntgen. 15.00: Szimfónia. 15.51: TV 2. 16.00: Bolygónk, a Föld. 16.55: TV 2. 17.05: Wurlitzer. 18.25: Gyerekeknek! 18.50: TV 2. 19.00: Premier. 22.00: Marvin

Hamlisch: Az én dalom szól. Kb.23.00: TV 2. Napzárta.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ: 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.05: II. Osztrák köztársaság. 10.35: Heti körkép. 11.00: Sajtószemle. 12.00: Hello Austria, Hello Vienna. 12.30: Tájékoztató. 13.00: Bögreleső útközben. 13.25: Az Addams család. 13.50: Trükkdoboz. 14.05: Partnerek. 15.30: A negyedik király. 15.35: Rikki-tikki-tavi. 16.00: Toby és Tobias. 16.25: Mini tv-híradó. 16.35: Pumukli mester kalandjai. 17.00: Ifjúsági magazin. 18.30: A szépség és a szörnyeteg. 19.30: Tv-híradó. 19.48: Sport hírek. 20.15: Lohengrin. 0.15: Víziók. 0.20: Hírek.

2. műsor: 9.00: Hírek. 9.05: Kulturális körkép. 9.30: Kulturális reggeli. 10.30: Operakalauz a Lohengrinhez. 12.00: Sport. 14.00: Vendégmunkásoknak. 14.30: 2x7. 15.00: Sportdelután. 17.15: Idősek klubja. 18.00: Bajor királyi bíróság. 18.30: Osztrák képek. 18.55: Krisztus ma. 19.00: Osztrák képek. 19.30: Tv-híradó. 19.48: Jogi esetek. 20.15: Bankrablás. 22.00: Hírek. 22.05: Soulman. 23.45: Az angyal. 0.30: Sport, jégheki. 0.40: Hírek.

RTL PLUS: 8.00: Li-La-Luanebär. 9.20: Cleopatra hálója. 11.00: A vöröskabátosok. 12.30: Komolyzene délidőben. 13.00: A mai nap műsorából. 13.10: Apám egy földönkívüli. 13.30: A Jetsonok. 14.00: Dr. Who. 14.30: Ausztrál tenisz bajnokság. 16.00: A mi kis színházunk. 17.45: Művészet és üzenet. 17.50: Zenés revü. 18.45: Híradó. 19.10: Utazási kvíz. 20.15: Bosszúság a nebulókkal! 21.45: Hírmagazin. 22.20: Prime Time. 22.40: Tutti frutti. 23.30: Crime Story. 0.20: Szexi klipek. 0.45: Tutti frutti. 1.30: Aerobic. 1.35: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL: 7.00: Super B. O. O. S. 11.00: Coca-Cola Eurochart. 12.00: Egyveleg. 13.00: Írva vagyom... 13.30: Egyveleg. 16.30: Biliárd. 17.30: A világ holnap. 17.55: Várható időjárás. 18.00: Európai üzleti hírek. 18.30: Nemzetközi slágerstúdió. 19.30: Burke törvénye. 20.25: Várható időjárás. 20.30: Vasárnapi mozi. 22.10: Barnaby Jones. 23.00: Egyveleg.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: A nagy saktábla. 18.00: 30 millió barát. 18.30: Bárányhimlő-híradó. 19.00: Hotel. Irodalmi műsor. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Vendégszobán Frednél. 20.40: Kör és pikk. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: 7-ről 7-re. 23.30: Viva. 0.20: Oceaniques. 0.50: Műsorzárás.

SATI: 8.05: A Flintstone család. 8.30: Mister Ed. 8.55: Műsorelőzetes. 9.00: Batman. 9.50: Konyhai ötletek. Horoszkóp. 10.00: Sport. 10.30: Utazási magazin. 10.55: Vallásos szemszögből. 11.00: Mike Hammer. 12.35: Megértjük egymást! 12.50: Időutazás. 13.15: Nevelési tanácsadó. 13.25: A mi kis farmunk. 14.15: Az állatok és mi. 14.40: Jégkorong. 17.05: Lángoló dombok. 18.45: Híradó. Időjárás. 19.05: A szép és a szörnyeteg. 20.00: Haza – a te dalaid. 21.35: Sport. 22.00: Élő talkshow Bonnból. 23.30: Menekülés közben. 0.20: Műsorelőzetes.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ: 1. műsor: 9.10: Láthatár – magyar nyelvű krónika. 9.25: Műsorismertetés. 9.30: Hírek. 9.35: Rajzfilmsorozat. 10.00: Vasárnapi délelőti gyermekeknek. 11.00: Mezőgazdasági műsor. 12.00: Komolyzenei műsor. 13.00: A félelmek háza. 14.00: Hírek. 14.05: Vasárnapi délután. 16.05: Odisszea 2001. 17.05: The Gazebo. 18.45: Rajzfilmsorozat. 19.10: Tv-fortuna. 19.30: Tv-napló II. 20.00: Az akasztottak háza. 21.00: Szórakoztató zene. 21.30: Tv-napló III. 21.50: Sportszemle. 22.20: Angol nyelvű hírek. 22.25: Éjszakai program. 0.25: Hírek. 0.30: A hétfői műsor ismertetése. **2. műsor: 8.40: Műsorismertetés. 8.45: Tv-naptár. 8.55: Hírek. 9.00: Éjszakai program. 10.00: Ma a holnapért: Műsor a JNH tagjai részére. 13.00: Partidélután – Wengen: SÍ VK. 16.00: Vízilabda: Partizán – Jug. 17.30: Kosárlabda: Smelt Olimpia – Jugoplastika I. félidő. 18.20: II. félidő. 19.00: Műsorkiegészítés. 19.30: Tv-napló. 20.00: Külföldi dokumentumműsor. 20.45: Bizonyítások. 21.15: Tv-Mix. 21.30: Politikai összetűzések Jugoszláviában a két világháború között. 22.30: A hétfői műsor ismertetése.**

AZ RTL PLUS, Super Channel, TV5 és a SAT1 műsorát részletesen közzé a Telehold.

Engiék reménykednek a bronzéremben

– Húsz év után ismét a Néva partján randevúznak az öreg kontinens legjobb műkorcsolyázói és jégtáncosai. Akárcsak 1970-ben, az idén (január 30. – február 4. között) is a leningrádi jubileumi csarnok látja vendégül az Európa-bajnokság résztvevőit.

Köztük lesznek a magyar színek képviselői is, akik valamennyien a Bp. Spartacus versenyzői. A 7-7 bajnoki címre büszke Téglássy Tamara és Száraz András indul az egyéni-ben, míg jégtáncban két magyar páros is szerencsét próbál. Téglássy és Száraz célja csak az lehet, hogy bekerüljön a tíz közé, míg a nemrégiben összeállt Kerekes Krisztina–Koleczászky Gábor duó még ennél is szerényebb álmokat dédelgethet.

Annál jobb teljesítményt vár a közvélemény Engi Klárától és Tóth Attilától, akik néhány nappal ezelőtt az országos bajnokságon megszakítás nélkül hatodik alkalommal érdemelték ki az elsőséget. Ha aranyban nem is, de bronzéremben feltétlenül megalapozottan reménykedhetnek, már csak azért is, mert tavaly a birminghami Európa- és párizsi világbajnokságon is negyedikként zártak.

– Leningrádban mindenképpen szeretnénk felállni a dobogóra – mondta a péntek reggeli indulás eltt a jégtáncospár hölgytagja. – Úgy érzem, jó formában vagyunk, és az országos bajnokságon mutatott produkciónk alapján, vagyis – ha az Eb-n is hibátlan teljesítményre leszünk képesek – ott a helyünk az emelvényen. Új kűrünket ezúttal először mutatjuk be világversenyen, és akárcsak a BS-ben, a Néva-parti összejövetelen is kedvező fogadtatásra számíthatunk. Legna-

gyobb ellenfelünknek a szovjeteken kívül ismét a francia Duchesnay-testvérpár ígérkezik, de úgy ítéljük meg, hogy verhetők. Egyszóval, csalódottak lennénk, ha érem nélkül kellene hazatérnünk Leningrádból.

Az Európa-bajnokságról a címvédők közül hiányozni fog a váratlanul visszavonult nyugatnémet Claudia Leistner, a másik három birminghami győztes viszont kikorcsolyázik a jégre. A szovjet Alekszandr Fagyeyevre leginkább honfitársra, az ifjúsági világbajnok Viktor Petrenko lehet veszélyes, de beléphet a meglepetést szerzők közé a lengyel Grzegorz Filipowski és a csehszlovák Petr Barna is. Csaknem bizonyos lehet a sikeres ismétlésben a már világbajnoki titulussal is rendelkező Marina Klimova–Szergej Ponomarenko jégtáncpáros, a páros Európa-bajnokot a szintén szovjet Larissa Szeleznyevát és Oleg Makarovot azonban alighanem letaszítja trónjáról a Jekatyerina Gorgyjeva–Szergej Grinykov alkotta honfitárs duó, akik olimpiai és háromszoros világbajnokok, ám a múlt évi Eb-t kihagyták.

Nagy kérdés viszont, hogy ki léphet Leistner örökébe. A nyugatnémetek abban bíznak, hogy egy másik NSZK-beli bajnoknő, Patricia Neske veszi át a stafétát. A házigazdák – ugyancsak érthetően – a tavalyi Eb-ezüstérmes Natalja Lebegyeva elsőségét várják. A szakemberek esélyt adnak a végső sikerre a Katarina Wittnél kétségtelenül szürkébb, de tagadhatatlanul tehetséges keletnémet tinédzsereknek: Evelyn Grossmann-nak és a legutóbbi junior világbajnokságon harmadik Tanja Krienkének is.

Portisch feljövőben

Wijk-aan-Zee-ben folytatódott a nemzetközi saktorna. Az ügynevezett A-viadalon Portisch Lajos világgal bravúros győzelmet aratott az élvonal svájci Korcsnoj ellen. A B-versenyen Polgár Zsuzsa békésen megosztotta a ponton húgával, Judittal, míg Polgár Zsófia világgal nyert a holland Breninkmeijer ellen. További eredmények:

A-viadal, 11. forduló:
Nunn (angol) – Andersson (svéd) döntetlen,
Dlugy (amerikai) – Kuijff (holland) döntetlen,
Van der Wiel (holland) – Dohojan (szovjet) döntetlen,
Petursson (izlandi) – Piket (holland) döntetlen,
Annand (indiai) – Short (angol) 0-1,
Nijboer (holland) – Gurevics (szovjet) döntetlen.

Az állás: Korcsnoj, Nunn, Dlugy, Anderson 6.5–6.5, Portisch 6 (1), Petursson, Short 6–6, Annand, Dohojan 5.5–5.5, Gurevics 5 (1), Van der Wiel, Piket 5–5, Kuijff 4, Nijboer 2 pont.

B-verseny, 9. forduló:
Damljanovics (jugoszláv) – Winnants (belga) döntetlen,
Fedorowicz (amerikai) – Van Wely (holland) 1-0,
Hellers (svéd) – Van der Sterren (holland) 1-0,
De Jong (holland) – Peelen (holland) 0-1.

Az állás: Fedorowicz 8, Hellers 6.5, Polgár Zsuzsa 5 (1), Polgár Judit 5, Van der Sterren, Breninkmeijer 4.5–4.5, Winnants 4 (1), Polgár Zsófia 4, Damljanovics 3.5 (1), Peelen 3.5, De Jong 2.5, Van Wely 1.5 (1) pont.

A pofonokért sok pénz jár...

A világon ismert több tucatnyi sportág képviselői közül az ökölvívók keresnek a legjobban. Legalábbis ez derül ki abból az összesítésből, amelyet pénteken hoztak nyilvánosságra a hírgyűnökségek az amerikai Inside Sports című magazin kimutatására hivatkozva. A világ 10 legjobban kereső sportolója közé ugyanis hat bokszoló is bekerült. Rajtuk kívül három Forma-1-es autóversenyző és egy kosárlabdázó iratkozott fel a listára. Az első helyet a szuper középsúlyú profi ökölvívó világbajnok amerikai Sugar Ray Leonard érdemelte ki, aki az elmúlt esztendőben csaknem 30 millió dollárt keresett. Utána is bokszolók következnek. A többi sportág képviselői közül a brazil Forma-1-es autóversenyző, Ayrton Senna végzett a legelkelőbb helyen, ötödik lett.

Az 1989-ben legjobban kereső sportolók tízes listája:

1. Sugar Ray Leonard (amerikai, ökölvívó) 29 500 000 dollár,
2. Mike Tyson (amerikai, ökölvívó) 14 000 000,
3. Thomas Hearns (amerikai, ökölvívó) 11 000 000,
4. Roberto Duran (panamai, ökölvívó) 8 165 000,
5. Ayrton Senna (brazil, autóversenyző) 8 000 000,
6. Alain Prost (francia, autóversenyző) 6 000 000,
- Nigel Mansell (brit, autóversenyző) 6 000 000,
8. Patrick Ewing (amerikai, kosárlabdázó) 4 000 000,
9. Evander Holyfield (amerikai, ökölvívó) 3 500 000,
10. Frank Bruno (brit, ökölvívó) 3 200 000.

Elhunyt Müller Ferdinánd

Pénteken reggel hosszú, gyógyíthatatlan betegség következtében elhunyt Müller Ferdinánd, a magyar birkózósportban valaha is dolgozott edzők egyik legnagyobbika. Az élők sorából 56 évesen távozott kiváló szakember a Vasas kötöttfogású birkózójaként több alkalommal szerzett az egyéni magyar bajnokságokon ezüstérmét, csapatbajnokságokon pedig az angalföldiek megbízható, csupaszív sportolója volt.

Aktív versenyzői pályafutása befejeztével szeretett klubja edzőjeként dolgozott tovább. Szaktudását, hozzáértését mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a válogatott versenyzők több generációja nőtt fel a keze alatt. Tanítványai leghíresebbike dr. Hegedűs Csaba, az 1972-es müncheni olimpia bajnoka. Müller Ferdinánd egyébként az említett nyári olimpia előtt részt vett a válogatott együttes felkészítésében, majd szakemberi géniuszt akkor bizonyította igazán, amikor 1979. január 1-jétől halála napjáig a kötöttfogású válogatott edzőjeként fáradozhatott. Szinte felsorolhatatlan azon világversenyen aranyérmek száma, amelynek edzőként – dr. Hegedűs Csaba szövetségi kapitánnyal együtt – részese volt, azok kiharcolásában mulhatatlan érdemeket szerzett.

Müller Ferdinándot a Magyar Birkózó Szövetség saját halottjának tekintti. Temetéséről később intézkednek.

A döntőben: Lendl–Edberg

Melbourne-ben, az ausztrál nemzetközi teniszbajnokságon pénteken újabb elődöntőket játszottak. A férfi egyesben és a női párosban maradéktalanul érvényesült a papírforma, az esélyesek kivétel nélkül sikerrel vették az akadályt. A férfiaknál így a csehszlovák Ivan Lendl és a svéd Stefan Edberg vívja a finálét, míg a női párosban az amerikai Patty Fendick, Mary Joe Fernandez duó, amely az elődöntőben két játszmában nyert a Temesvári Andrea, Brenda Schultz magyar-holland páros ellen, a csehszlovák Jana Novotna, Helena Sukova kettőssel mérkőzik az első helyért. – Eredmények:

férfi egyes: Lendl (csehszlovák, 1.) – Noah (francia, 12.) 6:4, 6:1, 6:2; Edberg (svéd, 3.) – Wilander (svéd, 8.) 6:1, 6:1, 6:2

női páros: Novotna, Sukova (csehszlovák, 1.) – G. Fernandez, R. White (Puerto Rico-i, amerikai, 4.) 6:1, 4:6, 8:6; Fendick, M. J. Fernandez (amerikai, 5.) – Temesvári, Schultz (magyar, holland, 13.) 6:3, 6:3

vegyespáros: Pugh, Zvereva (amerikai, szovjet, 1.) – Warder, Durie (ausztrál, brit) 3:6, 6:2, 6:3

A döntők műsora és párosítása:

szombat:

női egyes: Graf (nyugatnémet, 1.) – M. J. Fernandez (amerikai, 6.)

férfi páros: Connell, Michibata (kanadai, 13.) – Aldrich, Visser (dél-afrikai, 2.)

vegyespáros: Pugh, Zvereva (szovjet, 1.) – Leach, Garrison (amerikai, 2.)

vasárnap:

férfi egyes: Lendl (csehszlovák, 1.) – Edberg (svéd, 3.)

női páros: Novotna, Sukova (csehszlovák, 1.) – Fendick, M. J. Fernandez (amerikai, 5.)

60 éve sportfotós!

Pénteken Tibor Tamás miniszterhelyettes, az OSH elnöke 80. születésnapja alkalmából köszöntötte Karossa László fotóriportert, a Magyar Labdarúgó Szövetség fotófelelőjét. Karossa László 60 éve tevékenykedik fotóriporterként, s ez idő alatt ott volt négy olimpián, s hat világbajnoki labdarúgó-döntőn is. Készül az idei olaszországi vb-fináléra is, ahová Joao Havelange, a Nemzetközi Labdarúgó Szövetség elnöke személyesen meghívta őt.

„Pléh tányérból tortát enni nem lehet.” Visszatekintőt közöltünk az elmúlt héten a Radnicki Beograd-DVSC (29–21) női kézilabda-mérkőzésről és az írás a debreceni visszavágó előtt jelent meg. Azelőtt, amelyre a tv-közvetítés jóvoltából is sokan emlékeznek és amelyen a debreceniek 33-17-re lehengerelték a világ egyik legjobb klubcsapatát, a jugoszláv háromszoros BEK-győztest.

A bravúr egyik főhőse az ellenállhatatlanul játszó Szántó Anna volt, aki világklasszishoz méltó teljesítményt nyújtott a balszélén. A debreceni szurkolók kedvence 23 évvel ezelőtt a Szabolcs-Szatmár megyei Nagyecsedben született, ahol testnevelő tanára korán felfigyelt arra, hogy tanítványa ruganyos és nagyot ugrik távolba. „Pubi” – így becézik régóta – négy évig atlétizált és hetedikéskorában „bekerült” Nyíregyházára, ahol a monoton edzések helyett jobban élvezte a kollégiumok közötti kézilabdameccseket. Hadobásné Alexa Vera testnevelőtanárnő fedezte fel a kézilabdasporthoz számára, és nyolcadikban elcsalta a négyes számú iskolába, amelynek csapatával aztán megnyerték az Országos Utőrő Olimpiát.

„Csapodár” Anna nemcsak Nagyecsedet, hanem nemsokára Nyíregyházát is elhagyta a gimnázium első évében, mert Debrecenből Komáromi Ákos jelentkezett érte. A DVSC újdonsült edzője aztán rendszeresen szerepeltette a 15 éves lányt az NB I-ben. Anna hamar rászolgált a bizalomra, nemcsak klubjában, de az ifjúsági,

„Mi vagyunk a legjobbak a világon”

Virtuóz világklasszis a balszélről

majd – mostanáig 35-ször – a felnőtt válogatottban is. A tehetséges serdülőből világklasszis felnőtt játékos lett, és ezt már Európa számos pályáján bizonyította. Sőt még azt is, hogy képes leküzdeni hangulatemberségét, annak ellenére, hogy a magyarok számára kudarccal végződött dániai B-világbajnokságnak, decemberben ő is szenvedő részese volt.

– Kevés időnk volt a felkészüléshez, de sajnos nem volt egységes a csapat, mert sokaknál az egyénieskedés dominált – kommentálta röviden a vb szereplést.

– Önnek miért nem megy általában olyan jól a játék a válogatottban, mint a DVSC mezében?

– Ha Debrecenben hibázom nem kell félnem, hogy lecserelek. Nyugodtabb vagyok, bár nagyobb a rám háruló teher, de az edzők bizalma is. A dániai sikertelenség teljesen elvette a kedvemet, holott mostanában jött meg az önbizalmam. Hiszen egyre többször felülthettem a válogatott mezt.

– Decemberben bánkódott, januárban örülhetett. A belgrádi kudarc után bizott-e a DVSC továbbjutásában?

– Belgrádban bementem az öltözőbe és a sírdogáló társaimtól megkér-

deztem, hogy mi bajuk van? Én már akkor bíztam a továbbjutásban és csapatunk akaraterejében, az olyan sikeren, mint amelyet a tavaly a BEK-ben Lükfellindenben értünk el. Akkor a visszavágón idegenben harcoltuk ki a négy közé jutást.

– A DVSC-t mintha teljesen kicserélték volna 5 nap alatt. A Belgrádban enervált gárda Debrecenben csodára volt képes.

– Ha a debreceni teljesítményünket 100%-nak vesszük, akkor Belgrádban a második féldobban csak ennek 20%-ára voltunk képesek. Debrecenben csodálatos volt a közönség is, amely előrehajtott minket. Még azt sem foghatják ránk, hogy pénzért játszottunk, hiszen a szakosztály baráti köre a KEK-ben csak a legjobb négy közé kerülésért honorál majd bennünket.

– Akkor most mindenki boldog Debrecenben.

– Én is napok óta mosolygok, hiszen életem egyik legszebb célját értem el. Sikert, amit elterveztünk. Az utóbbi időben a DVSC-nek nem nagyon ment a játék, de úgy érzem a január 19-én este mindenért kárpótoltuk a nézőket. Vesztett pozícióból kerültünk a magaslatra.

– A Debrecen valóban világhírnévre tett szert, de Ön szerint melyik a világ legjobb klubcsapata, válogatottja és játékosa?

– Ne vegyék szerénytelenségnek ha azt mondom, hogy a klubcsapatok közül most mi vagyunk a legjobbak, vagyis egy héttel ezelőtt a világon bárkit legyőztünk volna. A válogatottak közül a kínaiak stílusa tetszik, bár nem ők a legerősebbek. A játékosok közül a jugoszláv Merdan a legnagyobb klasszis, mert intelligensen, lazán, igen eredményesen játszik.

– A Radnicki elleni siker ismeretében furcsa, hogy klubjában nemrég bejelentették; kölcsönös megegyezéssel nyáron nem kötnek újabb szerződést az edzőjükkel. Önnek mi erről a véleménye?

– Komáromi Ákos immár 9 éve a DVSC edzője. Sok ez a 9 esztendő, idegileg is fárasztó már egymás mellett. Én kedvelem az edzőmet, sokat köszönhetek neki, de azt hiszem, hogy a csapattal való kapcsolatát az utóbbi egy évben feleségének a D-Közúttól a DVSC-hez kerülése is befolyásolta. Hogy szükség van-e Ákosra, vagy sem – ennek eldöntése nem rám tartozik. Én örülök, hogy nyárig még együtt dolgozunk és bízom benne, hogy megnyerjük a KEK-et, de előbb legközelebb immár a négy közé jutásért legyőzzük a csehszlovák ellenfelet – fejezte be Szántó Anna, a virtuóz debreceni játékos, aki a balszélről jobb kézzel szórja a gölokat.

– kán –

Ausztrál főlény az úszóversenyeken

Útban az ausztrál nemzetközi teniszbajnokság döntőjére, az új-zélandi Aucklandben zajló Nemzetközösségi Játékokon tartott sajtótájékoztatót Juan Antonio Samaranch, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság elnöke.

A sportvezető kijelentette, Dél-Afrika minden eddigénél közelebb került ahhoz, hogy visszatérhessen az olimpiai mozgálmába. Samaranch arra is rámutatott, hogy annak idején a NOB volt az első szervezet, amely Dél-Afrikát kitiltotta rendezvényeiről, de előfordulhat, hogy ugyancsak ez a szervezet fogja elsőként megnyitni kapuit Pretoria előtt.

A Nemzetközösségi Játékok második versenynapján az úszóversenyek nyomasztó ausztrál főlény jégében teltek. Két nap alatt már a harmadik aranyérmét szerezte meg a 15 éves ausztrál Hayley Lewis, aki a Játékokon hat elsőségre pályázik. A műugró-versenyek során történt egy baleset: a skót Peter Smith beütötte a fejét az elugródeszkába, s a verseny feladására kényszerült. A sportolót kórházba szállították, de sérülése nem súlyos. A sportlövészeten Banglades a Játékok történetének első aranyérmét szerezte.

Az éremtáblázat élcsoportjának állása a 2. nap után:

	arany	ezüst	bronz
Ausztrália	11	8	10
India	8	4	6
Kanada	4	6	4
Anglia	3	4	3

Grosics, Gyarmati, Glatz nemcsak politikai metaforák?

A testi nevelés felől közelítik meg a kérdést

Eddig csak érintették az ellenzéki politikai pártok programjukban a sportot, átfogó, beható koncepcióval nemigen jelentkeztek e területen. Mondván: a társadalmi és gazdasági változás után lehet csak kristálytisza koncepcióról beszélni. A Magyar Demokrata Fórumnál sincs még teljesen kiforrott elképzelés, de hogy a párt berkeiben nemcsak szurkolói szinten beszélgetnek, hanem éles, elmélyült viták zajlanak a sportról, ezt a tegnapi sajtótájékoztatójuk is hűen tükrözte.

Ezen a kötetlen beszélgetéssé átalakult fórumon bemutatkoztak a párt sportspecialistái, közülük eljött a diskurzusra Grosics Gyula, az aranycsapat legendás hírű kapusa, Gyarmati Dezső az olimpiai és világbajnok vízilabdázó és szövetségi kapitány, Glatz Árpád kosárlabdázó és Róna József az úszósportvezető felütikára.

Lezsák Sándor a tájékoztatón részt vett MDF alelnök mindjárt az elején leszögezte: a nagy nevek nem csupán politikai metaforaként veszik számításba, hanem a lehető legkomolyabban. Mint elmondta, indítják őket a közelgő választásokon. (Jó, de azért van ebben biztosan némi választási stratégia is, hiszen a nagy nevekre többen „buknak” majd.)

Érdekes módon a felsoroltak többsége nem az élsport hanem a tömeg- és szabadidősport kérdéseivel kíván foglalkozni a párton belül. Ami egyúttal elárulja az MDF alakuló sportkoncepcióját, nevezetesen azt, hogy ők a népegészségügyi szempontból, a testi nevelés felől közelítik meg a kérdést. Meggyőződésük, hogy abban kell a pártoknak, mozgalmaknak szerepet játszani: újra elinduljon helyenként a régire emlékeztető sportmozgalom Magyarországon. Valami olyasmit képzelnek el, sportá-

gak, mozgásformák széles ágait felölelve, ami saját berkeikben – igaz, kicsiben – már megcsinálták és sikert aratott. Négyezer szervezetük között országos labdarúgó-bajnokságot szerveztek. A lakosságot, és a diákifjúságot ilyen, és ehhez hasonló bajnokságokkal lehet rávenni a rendszeres testedzésre. Tudjuk, hogy ez nem ilyen egyszerű, hiszen a sportos életforma az elmúlt évtizedekben az egyszerű ember életéből – nem kevésbé egzisztenciális és más okok miatt – kiűzetett. „Nálunk, ha felépült egy lakótelep, akkor először az jutott az „állambácsi” eszébe, hogy az alagsori, földszinti helyiségeket miképpen lehet garázként, üzletként, vagy más módon hasznosítani, de arról elfeledkeztek, hogy ezek könnyűszerrel tormatermek, edzőtermek is lehetnének” – jegyezte meg Glatz Árpád, aki egyben az MDF választmányának is tagja. Az, hogy az emberek újra igényeljék a mozgást és a sportot, abban – az MDF, de szerintünk is – kulcsszerepe van a testnevelők hozzáállásának. Éppen ezért a Demokrata Fórum sportszekciójára sikra száll a testnevelők nagyobb anyagi megbecsüléséért, és élő kapcsolatot akar kialakítani velük.

Módszertani ajánlásaikkal, s tapasztalataikkal a legkisebb településekre is szeretnének eljutni – ahol nincsenek még alapvető sportlétesítmények sem. Addig,

amíg az apró falvakból nincsenek információik, nem is készül el végleges programjuk. De azt már most szükségesnek tartják, hogy a cserkészmozgalmat fel kell használni a testi nevelés feladatainak megoldásában.

Az élsportról, ebbéli programjukról Glatz Árpád szólt. Véleménye szerint rövid időn belül félre kell állítani a más területeken sikertelen, és így a sportba menekített „elvtársakat”, akik sem szakmailag, sem erkölcsileg nem alkalmasak arra, hogy a kisebb és a nagyobb egyesületeket vezessék. Nincs szükség a sok szakosztályos mamutegyesületekre, helyettük egy-két szakosztályos nemzetközi színvonalat megcélzó klubok kellenek.

A futballról, mint – hosszú távú eredménytelensége ellenére – privilégizált sportágról nem esett szó, miképpen a sportfinanszírozás előnyeiről és hátrányairól sem. Grosics Gyulától mint „reszortfelelőstől” azért a Dátum megkérdezte, mi a véleménye a most dúló vitáról, a profiamatőr kérdésre. Az aranycsapat kapusa, a Volán volt elnöke, a visszaamatőrösítés mellett tört lándzsát. Így már érthető, hogy az MLSZ-ben és úgy általában a mai magyar futballban miért nem szánnak neki semmi szerepet...

Bálint György

Osváth a főtitkár

A Magyar Úszó Szövetség elnöksége úgy határozott, hogy az 1992-es barcelonai nyári olimpia végéig ismét Osváth Sámuellet bízza meg a főtitkári teendőket ellátásával.

Köszöntjük

Angelika

nevű olvasóinkat

E szép női név a késői latin angelicus melléknév nőnemű alakjából származik. Jelentése: angyali, angyalhoz hasonló. Nem keverendő össze az Angelina névvel, ami az Angéla kicsinyítő továbbképzése. Ők júliusban ünnepelhetik névnapjukat.

A Nap kél: 7.17 óraker
nyugszik: 16.37 óraker

A Hold kél: 7.41 óraker
nyugszik: 17.31 óraker

Enyhe idő esővel

Eleinte többnyire borult idő lesz ismétlődő esővel. Napközben megszűnik az eső, és fölszakad a felhő. Marad az enyhe idő. A hőmérséklet éjszaka 3-8 fokig csökken, napközben 7-12 fokig emelkedik.

Új BKV-viteldíjak

A Budapesti Közlekedési Vállalat felhívja az utasok figyelmét arra, hogy a fővárosi tömegközlekedés viteldíjai a korábbi bejelentéseknek megfelelően február 1-jétől megváltoznak. A villamos vonaljegy ára 8, az autóbusz vonaljegyé 10 forint lesz. A bérletek ára a kihelyezett hirdetésekben foglaltak szerint emelkedik, de a HÉV-bérletek nem változik.

Átmeneti intézkedés, hogy a februárra érvényes bérleteket a rajtuk feltüntetett régi ár ellenére már az új áron értékesítik. Hasonlóképpen még nem volt elég idő az új 8 forintos villamos- és 10 forintos autóbuszjegyek kinyomtatására. Ezért – további intézkedésekig – elfogadják az új viteldíjnak megfelelő összértékű, régi fajta jegyek együttes érvényesítését.

Fegyveresek megpróbálták péntekre virradó éjszaka eltéríteni egy belföldi iráni utasszállító repülőgépet. Az IRNA hírügynökség első jelentése szerint a biztonsági emberek ártalmatlanná tették az eltérítőket, akik közül ketten megsebesültek. A teheráni rádió későbbi közlése szerint a tűzharcban négy terrorista életét vesztette.

Az Iran-Air légitársaság Boeing 727-es gépe Shirazból tartott Bandar-Abbasz kikötőváros felé. A gépelérítő – akiknek száma egyelőre nem ismeretes – a legénység egyik tagját fűszul ejtve a pilótákat az útirány megváltoztatására akarták kényszeríteni, de nem közölték, hova akarnak menni. Az eltérítési kísérlet után a repülőgépet visszatért Shirazba; az utasoknak nem esett bántódásuk.

Lottónyeremények

A Sportfogadási és Lottóigazgatóság közlése szerint a 4. játékhét lottónyeremények – a nyereményilleték levonása után – a következők: az egy darab 5 találatos szelvényre 7 801 887 forintot, a 4 találatosokra egyenként 61 920 forintot, a 3 találatosokra 726 forintot, a 2 találatosokra 31 forintot fizetnek. A közölt adatok nem véglegesek, a nyeremények ellenőrzése még tart.

Ítéletidő

Az első felmérések szerint 52 emberéletet oltott ki csütörtökön és a péntekre virradó éjszakán Nyugat-Európában a 200 kilométeres óránkénti sebességet is elérő szélvihar. Az orkán a brit szigetektől Skandinávia felé haladva végigsöpört Nagy-Britannián, Észak-Franciaországon, Belgiumon, Hollandián, valamint az NSZK északi és nyugati területein. Útját helyenként felhőszakadás, illetve hóvihár kísérte.

A halálos eseteket – Nagy-Britanniából legalább 38-at, Észak-Franciaországban legalább 6-ot Hollandiában szintén hatot, Belgiumban egyet és az NSZK-ban is egyet – ledőlő fák és villanyoszlopok, leszakított háztetők okozták.

Nagy-Britanniában az orkán sokkal nagyobb területen pusztított, mint a szigetországot 1987-ben végigsöpörő hurrikán, amelyet a legutóbbi három évszázad legrombolóbb viharaként jegyeztek fel.

Az Északi-tenger felkorbácsolt hullámain több hajó vészhelyzetbe került. Az antwerpeni kikötőben két, áruval megrakott teherhajó elstüllyedt. A kompjáratokat mindenfelé leállították. Sok helyütt szünetelt a vasúti közlekedés, és számos közút is járhatatlanná vált. A viharos szél teherautókat, kamionokat, buszokat borított fel, sőt a londoni Heathrow repülőtéren még egy-egy üresen álló Boeing 747-es óriásgépet is letaszított a betonpályáról, beleragasztva a légijárművet a sártengerbe.

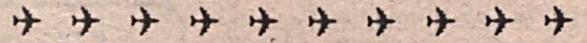
A vihar súlyos anyagi károkat okozott, de ezek pontos mértéke még nem ismeretes. Épületek dőltek össze, rövidzárlatok következtében sokfelé tüzek pusztítottak. Háztartások milliói maradtak órákig áram nélkül.

Számos helyen katonai erőket mozgósítottak a mentési munkálatokra és a megbérelt közszolgálatok helyreállítására.

Lezuhant egy katonai kiképző repülőgép

A Magyar Néphadsereg egy MIG-23 típusú kiképző-gyakorló repülőgépe pénteken a kora délelőtti órákban, kiképzési feladat végrehajtása során Beled község közelében – eddig ismeretlen okok miatt – a levegőben felrobbant és lakott területen kívül lezuhant. A repülőgép roncsai nagyobb területen szétszóródtak. A repülőgépezetők, az 51 éves Bakó Ferenc ezredes és a 29 éves Reinhardt Róbert százados a katasztrófa során életüket veszítették. Polgári anyagi javakban kár nem keletkezett. A Magyar Néphadsereg Parancsnokságának illetékes bizottsága a katasztrófa okainak vizsgálatát megkezdte.

Eddig harminc halálos áldozatot emeltek ki a New York-i Kennedy repülőtér közelében lezuhant kolumbiai repülőgép roncsai közül. A kimentett túlélők száma eléri a kilencvenet. Az adatok még mindig nem véglegesek, ugyanis – a korábbi jelentésekkel ellentétben – nem állnak rendelkezésre pontos adatok arról, hogy hány személy tartózkodott a gép fedélzetén. A Reuter brit hírügynökség legutóbbi gyors híre arról számol be, hogy 158-an voltak a Boeing 707-esen.

Új Boeingegek érkeznek

A Duna Interkontinentál Szállóban tegnap írták alá azt a szerződést, melynek értelmében a MALEV az írországi GPA Group Ltd-től három Boeing 737-300-as típusú repülőgépet bérel. A szerződés 8 évre szól és 5 alkalommal, 2-2 évre meghosszabbítható. Később a gépek megvásárlására is lehetőség nyílik. A bérbeadó ugyanazt a garanciát nyújtja a vadonatúj Boeingekekre, mint amit a gyártótól maga is megkap. Ezenkívül vállalták a térítésmentes átképzést 46 műszaki szakember és összesen 4 hajózó személyzet számára.

Mint ismeretes a magyar légitársaság tavalyelőtt ugyanazzal a céggel állapodott meg szintén három Boeing 737-300-as repülőgép lízingelésében.

A B-737-300 a korábbi 200-as széria továbbfejlesztése, az első példányok 1984-ben készültek el. Az új típuson megnövelték a törzs hosszát, így több lett a férőhelyek száma. Ugyancsak módosították a szárnyakat, a vezérsíkokat, a repülőgép orrának és orrfutójának kialakítását. A legfontosabb változás mégis az újonnan kifejlesztett hajtómű alkalmazása. Miután a hajtóművet a legkorszerűbb technológia alapján alakította ki a General Electric (USA) és a SNECMA (Franciaország) vegyes vállalata, a B-737-300-as egy ülésre számítva, mintegy 20%-kal kevesebb üzemanyagot fogyaszt a 200-as változathoz képest. A rendkívüli nagy üzembiztonság mellett további előnyt jelent, hogy a hajtóművel a gép a legszigorúbb zajnormáknak is megfelel.

A B-737-300-as repülési, földi kiszolgálási és karbantartási jellemzői a fent ismertetett újdonságok ellenére hasonlóak az elődhez, így a szakemberek átképzése minimális időt igényel. A pilóták esetében ez mindössze néhány napot, legfeljebb egy hetet jelent majd.

(thf)

Bánffy György MDF képviselő választási kampányindító gyűlését január 27-én, szombaton 16 óraker tartja a Budai Várban a Szentháromság tér 1. szám alatt a díszteremben. Közreműködnek az Egy-szólam együttes és az MDF szakértői.

A Budapest XIII. kerület angyalföldi részén – Róbert Károly krt., Duna, Újpest és Zugló által határolt területen – ifj. Rajk László, a Szabad Demokraták Szövetségének képviselőjelöltje, január 24-től minden szerdán délután 6 óraker a „Gyöngyi” presszóban (XIII. kerület Béke út, Thälmann utca sarok) várja a kerület lakosságát ismerkedésre, baráti beszélgetésre.

Az MDF felhívja a volt kitelepítettek figyelmét, hogy amennyiben Érdekvédelmi Szövetségünkhöz csatlakozni kívánnak, jelentkezzenek Mocsári Nándornál, a 14-12-211-es telefonszámon.

Tűz – gondatlanságból?

Tegnap a kora reggeli órákban tűz ütött ki a szekszárdi szakszervezeti színházban. A mintegy kétszázötven négyzetméteren – a földszinti ruhatárban, dohányzóban és nagy előadóteremben – keletkezett tüzet a reggel hat óraker riasztott tűzoltók oltották el. A kár tetemes, ötmillió forint körül van. A tüzet valószínűleg gondatlanság okozta.

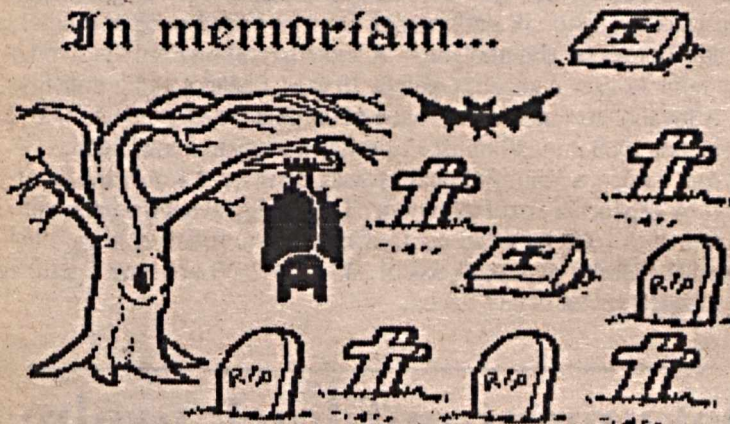
-g-

MEGVAN !!!

Az 505.sz. Ipari Szakmunkásképző
Intézet és Szakközépiskola
KÖZMŰVELŐDÉSI STÚDIOJÁNAK
REJTVÉNYE

In memoriam...

Hogyan halt meg ?

Stuart Mária
Cleopatra
Júlia
Gertrudis
Széchenyi István
Napoleon

A megfejtések legkésőbb kedden
adják postára nyílt levelezőlapon
a 7101. SZEKSZÁRD Pf. 23 címre.

Írják még rá: 505-MEGVAN!

E heti nyertesek:

özv. Radnai Béláné, Pécs
Németh László, Szombathely
Szászvári Bálintné, Szekszárd
Pintér László, Solt

Porkoláb Edit, Derecske

A nyereményeket postán küldjük el!

Hirdetését telefonon is
feladhatja

Budapest	141-4655
Pécs (72)	41-580
Szekszárd (74)	16-277
Dombóvár (74)	66-779
Tolna (74)	40-476
Gerjen (75)	37-060

APRÓHIRDETÉS

ZI forgalmi rendszámú 126-os Polski
Fiat eladó. Cím: Dees, Vácsi M. ltp. 11.
Békési

Közületnek és magánszemélynek szo-
bafestést, mázolás és tapétázást vállalko.
Cím: 7100 Szekszárd, Béni Balogh Ádám
u. 77. fsz. 3. Mocsári József

A KERAFORM IPARI Kereskedelmi
és Szolgáltató Magyar-Oszipák Kft.
Önálló fejlesztői munkára keres kerami-
kus szakmunkásokat, fizetés megegyezés
szerint. Jelentkezni lehet személyesen
Szekszárd, Táncsics M. u. 32. alatt, vagy
telefonon: 74/16-120-as számon.

A barguzini lelet nyomában 5.

Kopjafa nemzeti színű szalaggal

Szűk kapun jutunk be a temetőbe,
ott mindenütt térdig érő hó. A síremlé-
kek némelyike alig látszik ki a magas
hóból. A kaputól alig pár méterrel
négy fenyőfa, tövükben Küchelbecker
márvány síremléke. Ma már tudjuk,
hogy nem nyugszik senki a márvány-
szarkofág alatt. A neves dekabrista
földi maradványait tizenöt-húsz mé-
terrel arrébb, a feltételezett Petőfi-sír
közelében találták meg. Csontjai fölött
most kereszt hirdeti nyughelyét, tőle
nem messze egy kopjafán piros-fehér-
zöld szalagot lenget a szél.

Meghatottan állunk a kopjafa előtt.
Egyet biztosan tudunk; Petőfi nem
nyugszik a hantok alatt. Csontjai, ha a
vizsgálatok igazolják valódiságukat,
most Moszkvában vannak. De a sír
nem üres. Mint a beszámoló is szól-
tak róla, ebben a hetediknek feltárt sír-
ban két csontvázat találtak a kutatók.
Az egyiket, egy mongol emberét, mé-
lyebben koporsóban, fölülte negyven
centivel pedig a Petőfiével azonosított
csontokat koporsó nélkül. A mongol
férfit visszatemették, a Petőfi-csont-
okat vizsgálják.

– Véletlen találtunk rá a koporsóra
– emlékezik Szabó Géza régész. –
Amikor kiszedtük a Petőfi-csontokat,
nekiálltam előírás szerint fenéig ki-
tisztítani a sírgödört. Általában tíz-tí-
zenöt centis földréteget lehet a csont-
váz alól még kivenni, hogy elérjük a
sír alját. Most is erre számítottam,
mert a többi feltárt sír is százötven
centiméter mély volt. Már lejutottam
több mint harminc centit, és még min-
dig nem értem el a sír alját, amikor egy
koporsóra bukkantam. Gondolhatod,
mekkora volt a meglepetés, amikor
feltártuk azt is.

– Közvetlen alatta feküdt?

– Igen, sőt azt is, meg lehetett álla-
pítani, hogy egyszerre temették el
őket, mert a sírfal teljesen egyenes
volt, és aki ásta a sírt, tudta, hogy ebbe
két halott kerül, mert 198 centi mélyen
találtuk meg a sír alját.

– Mi lehet a magyarázata annak,
hogy két halottat tettek egy sírba?– Ezt szeretnénk mi is tudni, de
egyelőre rejtély.

Pillanatok alatt ránk sötétedik. Már
nem lehet fényképezni. Megegye-
zünk, hogy reggel visszajövünk né-
hány diafelvételt csinálni, most pedig
megyünk a tanácsházára.

A tanácstűkár fogad. Középkorú,
markáns arcú férfi. Lajos és Géza mint
régí ismerőst üdvözl. Nyáron sokszor
segített, ha valami problémájuk volt.
Most is készséges, de vasárnap dél-
után még ő sem tud motoros fűrészt
szerezni, ami elengedhetetlen a famin-
ták elkészítéséhez. Megegyezünk,
hogy reggel újra találkozunk, majd át-
kísér a tér túlsó oldalán lévő szállodá-
ba. A kötelező formások, bejelent-
kezés után elfoglaljuk szobáinkat.
A miénk Gézával egyszerű, tiszta két-
ágyas, a sarokban mosdókagyló, a
csabából csak hideg víz folyik. A szo-
bahőmérő plusz tizennégy fokot mu-
tat.

Megérkezik Tatjana is, a helyi kö-
zépiskola igazgatóhelyettese. Mint
mondja, a férje a vacsorát készíti, ami-
re meghívják bennünket. A szimpatí-

kus pedagógusházaspárral még a nyá-
ron barátkoztak össze az expedíció
tagjai. Szergej, miként több tanártársa,
munkát vállalt a feltárásnál. A Szov-
jetunióban úgy tűnik a miénkhez ha-
sonló a pedagógusok anyagi megbe-
csültsége, mert mint később mesélte
egy hét alatt többet keresett az ással,
mint a katedrán egész hónapban.

Elindulunk Szergejékhez. A tanács-
titkár is velünk jön. Vidáman csúszká-
lunk a sötét utcán, amit itt-ott világít
meg egy-egy halvány fényű lámpa.
Vendéglátóink nem faházban laknak.
Emeletes kőházban négyoszobás bérlá-
kásuk van. A három gyerekkel szépen
elférnek az európai módon berende-
zett lakásban.

A vacsora kitűnő. Húsleves, benne
húsos csontok, majd a második fogás
csak annyiban különbözik a mi pör-
költünkötől, hogy nincs benne pirospaprika.
Hozzá ecetes uborka és kül-
önböző sütemények. – Ez utóbbiakat
a nagymama készítette – mondják a
háziak.

Tatjana a Kaukázusban nőtt fel.
Az irkutszki pedagógiai főiskolára
járt, amikor megismerkedett az elekt-
romérnök-hallgató Szergejjel. Bargu-
zinba már mint házaspár tértek vissza.
Szergej előbb a mikrohullámú rádió-
zás területén dolgozott, majd nem
mondja, miért, elment tanítani. Így a
családfő az iskolában felesége beosz-
tottja. Ezen jót nevet mindenki, majd
előkerül a gitár és mélabús bajkálai dal-
lamok tőlük meg a helyiséget. Iván a
pedagógustárs és barát két kanál segít-
ségével dobol, a másik vendég Ugrju-
mov, a bajkálai Pravda helyi tudósítója
is velük dúdolja a dallamot.

Később a halászat kerül szóba.
A Barguzin folyón léket vágba szá-
munkra elképzelhetetlen mennyiségű
halat tudnak fogni. A házilagda meg-
mutatja a legutóbbi zsákmányt. Az er-
kélyen, mint falusi házban az aprófa,
magasra rakva fekszenek a csonttá fa-
gyott halak. Nincs szükség külön hű-
tésre, hisz a hőmérő most is közelíti a
mínusz negyvenet. Szó szót követ,
míg nem este tízenegykor halsütéshez
kezdünk.

Szabó Géza magyaros módon süt
meg egy háromkilós harcsát. Beirdal-
ja, fokhagymával tűzdeli, vöröshagy-
mával, krumplival süssi a tepsiben.
Amikor jól átsült, tejfölbe kevert bors-
sal, fokhagymával készült mártással
keni, majd ropogósra süssi. A hal sze-
mébe piros ribizli, a szájába citromka-
rika kerül, mire tálalja.

Közben a konyhában felfedezem a
hűtőszekrényt.– Minek ez nektek, amikor kint is
olyan hideg van? – kérdezem a házi-
gazdát.– Épp azért kell – neveti el magát. –
Kint nagyon megfagyta az étel. Itt a
hűtőben melegen tartjuk.Éjfél után újra asztalhoz ülünk. És
nemcsak a feltálat, étvágyhozó vod-
kának köszönhető, hogy semmi sem
maradt a tepsi alján.

Tamási János

(folytatjuk)

DÁTUM

A százhatvan éves Hitel

Tudtommal ilyen régi adósságunk nincs, de a nagybetűs cím amúgy is minden kétséget eloszlat: Széchenyi István örökbecsű műve jutott eszembe. Igaz, már tegnap, amikor a lap címoldalán élcelődtem elkeserítő helyzetünkről. Nem tagdom, arra gondoltam, az a hitel, amit aláír egyik vagy másik politikuskunk hazánk nevében, aligha lesz oly emlékezetes, mint az ötödfél emberöltővel előtti.

Persze, azt is illik tudnunk, hogy az a hitel, amit a legnagyobb magyar emleget, nem a pénzkölcsönt jelenti. Akármilyen rosszul állunk is gazdaságilag, csak-csak megszánunk bennünket, s – ahogy mondani szokás – úgy még soha sem volt, hogy sehogysem lett volna. Hanem az a másik hitel, az adott szó becsülete, az már nem ilyen egyszerű kérdés. Nemcsak azért, mert az érdekek szövevénye immár átláthatatlan sűrűségűvé változott: ez még ürügynek sem elegendő, kifogásnak sem elfogadható. Egyszerűen azért, mert nincs súlya a kimondott gondolatnak, megbeszéli és kölcsönös megértéssel pártolt ügyeknek.

Nem szívderítő a helyzet, s ahogy az lenni szokott: önmagától nem is fog megjavulni. Az ígéretekkel tele a padlás, s ha mégsem, hétről hétre kapunk annyit, hogy tényleg hamar beteljük. Némi vigasz, hogy ez már Széchenyi korában sem volt másként. A legutóbbi Országgyűlést hallgatva lapozgattam éppen Naplóját, amelyben Zichy Károlyról ez áll január 6-án és 25-én: „nem fognak másodszor az országgyűlésre engedni ilyen tudatlan embert” és „nem léphet fel már az országgyűlésen ilyen együgyű figura”. A kettő között pedig a mondat: „Befejeztem a Hitelt!”... #

Megválasztása esetén

Király Béla lemond amerikai állampolgárságáról

Egyre valószínűbb, hogy a Nemzetőrök egykori főparancsnoka indul a márciusi választásokon. Amint lapunk keddi számában már megírtuk, a kaposvári ellenzéki kerekasztal szervezetei közös nyilatkozatban kérték fel erre, lemondva a saját jelöltek állításáról. Király Béla hétfőn igent mondott a felkérésre, de ekkor még úgy tűnt, hogy a honosítási eljárás lebonyolításához nem elég a hátralévő 30 nap. A tegnapi délelőtti sajtótájékoztatón azonban már jó hírekről tudott beszámolni, ugyanis ígéretet kapott a megyei tanács, illetve a rendőrkapitányság vezetőitől, hogy a szükséges személyes dokumentumok megléte esetén egy hét alatt végeznek a formaságokkal. Arra a kérdé-

semre, hogy mi történik kettős állampolgárságával – válaszolva elmondta, hogy az amerikai törvények nem zárják ki itthoni képviselőiségét. Ő mégis úgy tartja tisztességesnek, hogy megválasztása esetén lemond amerikai állampolgárságáról. Közölte még azt is, hogy függetlenül a választások eredményétől a jövőben Kaposváron, szülővárosában akar letelepedni. És itt hozza létre az Atlantik Kutatási és Kiadói Társaság európai irodáját. A sajtótájékoztató jelenlévő ellenzéki vezetők elmondták, hogy a bizonytalan helyzet miatt állított sajtó jelöltjeik azonnal visszalépnek, mihelyt Király Béla indulása lehetővé válik.

Gy. Á.

Az Országos Érdekegyeztető Tanács legutóbbi ülésén elfogadta az ünnepekhez kapcsolódó munkarend szabályozását. Ezek szerint az idén március 11-e, vasárnap munkanap, március 16-a, péntek szabadnap, április 28-a, szombat munkanap, április 30-a, hétfő szabadnap, december 22-e, szombat munkanap, december 24-e, hétfő szabadnap, december 29-e, szombat munkanap, december 31-e, hétfő szabadnap.

Nem államosítanak

Az általános felháborodás hatására pénteken visszakozott a Szolidaritás mintegy 100 képviselője és visszavonták korábbi javaslatukat a LEMP vagyonának teljes államosításáról.

A témában erősen megoszlottak a vélemények a Szolidaritás 161 fős parlamenti csoportjában is, ahol sokak szerint a törvényjavaslat nem csak a tulajdont védő új lengyel alkotmánnyal, az érvényes törvényekkel volt ellentétes, de az országban zajló demokratikus átalakulás szellemével is, sőt a régi szocialista módszerekre emlékeztetett.

Az igazságügyminiszter és a kereskedelmi miniszter levélben kérték a legfőbb ügyészt, hogy a Hungária Szálloda és Étterem Vállalat részvénytársasággá alakításával kapcsolatos cégbíróági bejegyzés törvényességét, valamint az esetleges személyes felelősség kérdését vizsgálja meg. A Legfőbb Ügyészség, a cégbíróági iratok felülvizsgálata alapján megállapította: a részvénytársaság cégbíróági bejegyzése mind alakl, mind tartalmi okokból törvénytörő volt. Ezért a legfőbb ügyész a cégbíróági bejegyzés ellen a Legfelsőbb Bíróságnál törvényességi óvást emelt. Indítványozta a bejegyzést elrendelő végzés hatályon kívül helyezését.

A Nemzetközi Helsinki Szövetség választási megfigyelő csoportjának magyarországi irodája január 22-én megkezdte működését. Cím: 1055 Budapest, Marx tér 7. Telefon 111-0661.

Kiadja a Dátum Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Bába Iván. Főszerkesztő-helyettesek: Czákó Sándor és dr. Tóttós Gábor (külpolitika). Olvasó-szerkesztő: Kis Pál István (belpolitika). Rovatvezetők: Bálint György (sport), Szávai Géza (kultúra), Takács Zsuzsa (szociálpolitika). Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs) dr. Vezényi Pál (Zürich), Vigh József (Toronto). Felelős vezető és kiadó: dr. Károly István. Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 74/16-277. Fax: 74/15-275. A budapesti iroda címe: 1023 Bp. Harcsa u. 2. Tel.: 11-52-744. Nyomja az Athenaeum Nyomda Budapest VII., Lenin krt. 7. Felelős vezető: Szlávik András vezérigazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Elfizethető bármelyik hírlapkézbesítő postahivatalnál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelfizetési és Lapellátási Irodánál (HELI) 1900 Budapest XIII., Lehel u. 10/A. közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámmal. Elfizetési díj: egy hónapra 200 Ft, negyedévre 600 Ft, félévre 1200 Ft, egy évre 2400 Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN-szám: 0864-9170. Kéziratokat és fotókat nem örzünk meg és nem küldünk vissza!

A Vám- és Pénzügyőrségnél elkészült az elmúlt évben magánforgalomban behozott személygépkocsik statisztikája. Eszerint 1989-ben 68 ezer autót hoztak be külföldről a magyar állampolgárok. A legnépszerűbb a Ford típus volt, amelyből több mint 12 ezer érkezett, Opelből 10 ezer, Ladából pedig mintegy 6 ezer jött be. A további sorrend: Volkswagen 6500, Fiat 5000, Renault 4000, Mazda 2500, összesen több mint 50 típust vásároltak a magyarok külföldön.

A 68 ezer autóért a Vám- és Pénzügyőrség összesen 3,4 milliárd forint vámot szabott ki. A gépkocsik közül több mint 51 ezer négy évnél fiatalabb volt. Mintegy 45 ezer autót 1600 köbcenti alatti teljesítményű. Érdekes, hogy a behozott, négy évesnél idősebb gépkocsik közül 345 autót 2500 köbcenti feletti, ezekért már 70 százalék vámot kellett fizetni.

Dokumentumfilmek uralma

Tegnap délelőtti sajtótájékoztatón ismertették az idei Magyar Játékfilm Szemle programját Budapesten: az első és a legfontosabb megállapítás: hódít a dokumentum műfaj. Sőt nemcsak hódít, hanem minden eddiginél jobban meghatározza az elmúlt év magyar filmtermését. Mintha szenvedélyünkké vált volna a szinte iktatószámokkal ellátott, hites tanúkkal elmondott igazság keresése. Úgyannyira, hogy még az egészen távoli múltból kiragadott bűnügyi eset is szerepel a dokumentumfilmek sorában. Utóbbi Tutajosok címmel Elek Judit rendezte, s az 1882-es tiszsaeszlári Vérvát-pert dolgozza fel. De a magyar nép II. világháború utáni szenvedéseiről összesen 13 dokumentumalkotás

készült, a Gulyás-testvérek Málenyik-robot című, 1945-ről szóló kétrészes munkájától Zolnay Pál: Védtelemek című és az AIDS-ről készült tavalyi filmjéig. A többség tárgya: 1945 és 1956!

Azt mondják: ha a fotó az igazolt valóság, akkor a festmény az újratemetett élet. A dokumentum valósága tehát háttérbe szorította az érzékletes művészfilmek uralmát. Hiszen annyi hazugság után nagyon megszomjaztunk az igazságra. Már csak a dokumentumoknak hiszünk. Sokat kell még felejtünk, hogy ismét gyanakvó nélkül, felszabadult lélekkel higgyünk életünk egyik értelmének – a művészetnek!

(Földessy)

„Isten és béke veletek, nemzedékek öröki majd nevetek.” Ez a felirat áll azon az emlékművön, amelyet – közadakozásból – a romániai forradalom áldozatainak állítottak Nagykanizsán. Rohrböck Jenő faragó művész alkotását pénteken avatták fel a város köztemetőjében.

Mai lapunkat
Czákó Sándor szerkesztette

Hétfői
számunkban
olvashatják,

milyen az
életünk
statisztikául